

Proč nikdo nechce vědět, jak funguje počítač zevnitř	7
Rozhovor s Joelem Rumlem o návštěvě Kuby	19
Diakonie: Rozhovor o autismu	32
Pro děti: Biblický zvěřinec	38

PROFESNÍ SVĚT:

Programátor

Já a můj tým musíme velmi dobře pochopit požadavky a problémy uživatelů, v druhém kroku je sepsat do jazyka obecného, leč stručného, přitom však eliminovat víceznačnosti. V dalším kroku to celé musíme přepsat do jazyka inženýrů tak, aby podle hotového dokumentu mohl programátor dané úlohy řešit bez potřeby další komunikace. Minimalizuje se tak množství nedorozumění.

Nebojte se počítačů ani lidí okolo nich, Adam Balcar / 9

*Kubánský školák
foto: Joel Ruml*

ÚVODNÍK

3 Ajtáci – D. Ženatá

TŘINÁCT

4 Překladatelé Bible kralické – M. Fůrová

BIBLICKÁ ÚVAHA

5 Jedním dechem vyslovená chvála – Z. Halas

TÉMA

7 Pomalu, vědátore – T. Pavelka

9 Nebojte se počítačů ani lidí okolo nich
– A. Balcar

12 Můj život s programátorem – J. Kačenová

OTÁZKA NA TĚLO

13 Co máte rád na své práci?

CÍRKEV ŽIJE

19 Nádherná země a přátelští lidé. Rozhovor
s J. Rumlem o cestě na Kubu – D. Ženatá

23 Starý zákon na teologické fakultě – P. Sláma

24 Vrcholným zážitkem byl nedělní koncert
– J. Sušilová

25 Změny ústředí církve – DaZ

26 Liturgický bohoslužebný život v Jednotě
bratrské. Rozhovor s T. Landovou – J. Šulc

MOJE CÍRKEV

29 Prospějí církevní restituce, nebo uškodí
– B. Matulík

31 Kolik dlužím své církvi? – P. Říčan

DIAKONIE

32 Kdysi Rain Man a dnes moderní diagnóza?
– A. Muchová

SURSUM CORDA

36 Zástupové Boží – L. Moravetz

SLOVO

38 Osel – L. Ridzoňová

39 Co obnáší křesťanství? – Š. Grauová

40 Čas – máte čas? – K. Frühbauerová

42 Fauste, Fauste – A. Balcar

ÚVODNÍK

Ajtáci

„Váš hoch už dostudoval, vidíte? A copak dělá?“
„Živí se jako ajták,“ zní častá odpověď. Takové škaredé slovo! Kdo to vlastně je, takový ajták? Název vznikl ze zkratky IT, kterou možno anglicky spelovat „aj tý“, a znamená informační technologie. I to zní trochu záhadně. Přeloženo do běžné mluvy – chlapec rozumí počítačům. A tím se dá dnes žít slušně. Každá škola, úřad, továrna je vybavena počítačovou sítí a někdo ji musí spravovat, rozumět technice i programům a mít notýsek se všemi hesly. I v ústřední církevní kanceláři máme ajtáka, podepisuje se do e-mailů IT support (neboli podpora). Myslím, že kdyby si Komenský přečetl předchozí větu, přemýšlel by, jakým cizím jazykem to bylo.

Ještě záhadnějšími bytostmi než ajtáci jsou programátoři. Jak se dozvíte z rozhovoru v rubrice Téma, možná to začíná už v raném dětství. Kluk, kterého baví matika, fyzika a moc mu nejde tělocvik, objeví svět počítačů a nakonec se z něho stane introvertní specialista v abstraktním oboru. Zajímavá by byla analýza, proč je v této oblasti tak málo žen, když v jiných abstraktních oborech jsou dnes hojně zastoupeny.

Rozhovor se synodním seniorem Joelem Rumlem o jeho cestě na Kubu je smutným svědectvím o devastaci krásné země, která potřebuje pomoci. Přináší paralely se situací u nás v závěrečné fázi socialismu, kdy ideálům už nikdo nevěřil a marasmus ve společnosti měl navrch.

K aktuálnímu tématu církevních restitucí a odluky církve od státu přinášíme názory renomovaných osobností: komentátora Týdne Martina Fendrycha a bývalého předsedy Ekumenické rady církví Pavla Černého. K tématu obětavosti poslal svůj příspěvek Pavel Říčan.

V tomto čísle najdete fakturu na zaplacení předplatného Českého bratra na rok 2013. Na straně 17 k tomu jsou podrobnější informace.

Inspirativní čtení přeje všem čtenářům

Daniela Ženatá

Překladatelé Bible kralické

Vznik Jednoty bratrské vyplynul z odporu proti oficiálnímu církevnímu učení. Důsledkem jejího oddělení bylo také úsilí Jednoty o vlastní věroučné texty. Počátky její literární činnosti vedly od spisů informujících o utvoření nového církevního společenství přes obhajoby konfese až k vlastnímu zpěvníku (1501) a k vydání vlastního spolehlivého biblického textu (*Nový zákon bratra Klaudyána* 1518 a *Nový zákon bratra Lukáše* 1525).

Velkou zásluhu na překladu Bible měl Jan Blahoslav, a to nejen pro vydání Nového zákona (Ivančice 1564 a 1568), ale také pro svou teoretickou připravenost k překladu. Blahoslav při své práci na Novém zákoně postupoval srovnáváním řeckých, latinských a českých vydání. Smyslem dalšího překladu Bible bylo zbavit překlad významových nedostatků a chyb

způsobených jednak omyly v opisech, jednak svévolnými odchylkami od latinské *Vulgáty*. Nebýt brzké smrti, jistě by Blahoslav pokračoval i s prací na Starém zákoně. I tak se však jeho dílo a pracovní metoda, opírající se o bohatou pramennou základnu, staly inspirací a nástrojem jeho bratřím ve víře a následovníkům v překladu Bible.

Roku 1577 byl ustaven v Ivančicích překladatelský tým složený z lingvistů a teologů. Ten ale brzy utrpěl ztráty, neboť z Ivančic odešel hebraista Mikuláš Albrecht z Kaménka a zemřel biskup Ondřej Štefan, který vedl překladatelskou práci. Ta mohla pokračovat až po přesunu tiskárny do Kralic, kde roku 1579 vyšel první díl Bible kralické. Z autorského kolektivu, který je znám z dobové literatury a čítal dalších sedm spolupracovníků, se vydání všech šesti dílů Bible dožili pouze čtyři lidé. Z nich se Albrecht z Kaménka a Jiří Strejc roku 1596 podíleli také na dalším, jednosvazkovém vydání Kralické Bible. Autory, kteří připravili k vydání takzvanou Jednodílku z roku 1613, bohužel neznáme.

Mirka Fůrová

(Čerpáno z článku M. Bohatcové, *Bible kralická: její vznik a význam*. In: V. Fialová, *Kralice*. Brno 1959, s. 49–61.)

Popisek k obrázku:

Kartuš s bratrským beránkem a kruhovými medailony se značkami a iniciálami překladatelů. Ty se vyskytují v podobných ozdobách v různých vydáních Kralické Bible. Obrázek z 2. vydání 6. dílu Bible kralické z roku 1601.

Jedním dechem vyslovená chvála

Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista (Ef 1,3–14)

Hymnus, který máme zaznamenán v listu Efezským, je vlastně jedna dlouhá věta. Jedním dechem vyslovená chvála Boha za jeho veliké skutky, za jeho sklonění se k člověku. Nedožíváme se přitom jen něco o Bohu a jeho skutcích, ale také o člověku – o nás. Výrazným motivem je přitom naše vyvolení. Možná to může zavánět podivnou exkluzivitou, jako kdyby tímto vyvolením byli jiní úplně vyřazeni. O tom však v našem hymnu není ani zmínka. Zde totiž volí Bůh. A ten si lidi nevybírám jako si vybíráme zboží v samoobsluze, tak, že si něco vezmeme, něco jen prohlédneme a o většinu se nestaráme. Je to vyvolení, které očekává odpověď. Podaná ruka, pozvání, dobrý Boží záměr s člověkem. Když si pročítám tento hymnus, dozvídám se, kdo jsem. Či spíše kým bych měl být, jaký bych měl být. Jaký má Bůh s člověkem od počátku záměr.

Naše vyvolení závisí na Bohu, ale našťastí nezahrnuje nějaké mimořádné kvality toho, kdo je vyvolen. Vzpomeňme na vyvolený lid – Izrael. Mnohé události (zlaté tele na poušti, pomlouvání zaslíbené země, ženy cizinky...) neznějí jako jednání Hospodinova vyvoleného lidu. Ale Bůh to nevzdává. Je na rozdíl od nás věrný. Stále znovu jedná s Izraelem. A my – jsme vykoupeni obětí Ježíše Krista. Boží vyvolení není jen tak. Být opravdovým člověkem – to stálo krev.

Skrze Ježíše Krista tak můžeme být přijati za syny a chválit slávu jeho milosti. Toto synovství však není snadné opravdově žít. Vždyť žít naplněný a šťastný život dá práci. Stejně tak být svatý a bez poskvrny před Boží tváří, tedy podle Božího měřítka. Součástí podané ruky je proto obdarování: dostává se nám slova a Ducha.

Někdy slyším stesky, proč nás Bůh nestvořil lepší; že to snad ani s lidstvem nemohl myslet dobře. Když prý chtěl přijmout člověka za syna, měl jej udělat tak, aby člověka nic jiného ani nenapadlo. Skoro bychom řekli, aby tak byli lidé už předem naprogramovaní. Spousta problémů by přece odpadla. Při své práci občas programuji a musím říci, že mě těší, když počítač rychle a bez odmlouvání provádí to, co jsem mu ve svém záměru předepsal. Během zlomku vteřiny si udělá svou práci a mně to ušetří mnoho námahy; někdy i tolik, že by mi na výpočty nestačil ani celý život. A když svou práci skončím, vypnu ho.

Jsem opravdu šťastný, že nejsem zredukován na pouhého vykonavatele předem zadaných instrukcí. Bůh nám dává poznat svůj záměr, ale nevnučuje jej. Kdo nechce, nemusí jej přijmout. Pro biblické pisatele je to sice pošetilec, který se zcela mýjí se svým životem i s Bohem, ale tu možnost má. Minutí je to však veliké, snad by se dalo připodobnit člověku, který si zvolil nepít, protože má svobodu se takto rozhodnout. Může sice rozhlašovat, že už nemusí pro vodu a jak se mu žije pohodlně, ale brzy se tato volba ukáže jako pošetilá.

Přijímejte tedy stále Boží pozvání k pravému lidství. Někdy je to sice volba zdánlivě těžší a složitější, ale námaha není spolehlivým měřítkem kvality našeho života. Odpověď na Boží pozvání totiž rozhodně stojí za to. Vede k odpuštění, pravému lidství a pravé radosti.

Zdeněk Halas, ordinovaný presbyter

TÉMA – PROGRAMÁTOR

Modlitba únorová

Pane Bože,
obklopuje nás civilizace,
dílo lidských rukou

někdy máme strach,
že se něco pokazí
technika lidem ubližuje
ohrožují nás civilizační nemoci

ale rádi si rozsvítíme, svezeme se, telefonujeme
a zapneme počítač

Pane Bože,
děkujeme za rozum a vynalézavost
prosíme, dávej nám k rozumu moudrost
programuj nás svým Duchem k lásce
amen

*modlitba Lenky Ridzoňové,
obraz Lydie Férové*

Pomalou, vědátoře

Proč nikdo nechce vědět, jak funguje počítač zevnitř

Když jsem jako čerstvě pokřtěný začal navštěvovat setkání evangelické mládeže, překvapilo mě, kolik je v jejich řadách „lidí od počítačů“. A působilo na mě povzbudivě, že je víra důležitá pro tolik lidí, jejichž budoucí profese předpokládá schopnost přemýšlet o úkolech logicky, nezáleknout se věcí složitých a umět je v hlavě kousek po kousku rozebrat a zase složit.

Také jsem si ovšem všiml, že větší část lidí „mimo obor“ často otevřeně dává najevo od těchto lidí odstup a zároveň se k nim chová s jistou blahosklonností. Vtipy a řeči o „matfyzácích“ a „FELKařích“ byly zábavné, ale když se stále znovu vracely, už mě to trochu otravovalo.

Šaman umí víc než ostatní

Žádné prostředí asi není automaticky ušetřeno odvěkého sklonu lidstva vydělovat různé speciality ve věcech, které sice nutně potřebujeme, ale jsou pro nás zcela temné. Člověk by si třeba řekl, že takový šaman bude ve svém kmeni hned druhý po náčelníkovi nebo že rovnou nějaký ten lovecký kmen celý povede. Ale ouha. Podle toho, co jsem vyčetl, převažoval spíše následující přístup: šamana sice všichni potřebovali, ale jeho obor byl pro všechny španělská vesnice. Všechny ty jeho výstupy do nebes, sestupy do podsvětí, řehtání řehtačkou a okuřování, výroky duchů předků – nikdo tomu pořádně nerozuměl a všem to lezlo na nervy. Považte, jste nejsilnější lovec kmene, ale zvěř vám nějak nechodí, kam má. Musíte někam na kraj vesnice za rozouchaným suchým chlapíkem, který cosi mumlá, věc zařídí – ale! Normálně byste ho přeprali, nemá na vás – ale najednou jste nuceni koukat jak z jara, co doveče, zvěř přiláká a – prostě vás má v hrsti, svaly nesvaly. S podobnými obavami a potlačeným vztekem se lidé po tisíciletí dívali i na kováře

a po staletí i na mlynáře, kteří byli u nás navíc často protestanti.

Programátor umí říct počítači, co po něm chce

Jsou přece ale i jiné složité obory, které v lidech podobnou směs obav a obdivu nevyvolávají: medicína se studuje dlouho a obtížně a samotné dřeně života se dotýká daleko více. Snadno neprojdete ani stavařinou – a právě na stavařích záleží, zda vám dům nespadne na hlavu. Ale doktor nebo stavitel se žádných podobných opakovaných vtipných poznámek nedočká, naopak, to si nedovolí nikdo.

Snad se tak chováme, protože o lidském těle máme ze základní školy alespoň nějakou představu (na rozdíl od lidí dřívějších dob, kteří lékaře také odsouvali stranou). A dům si také umíme představit. Co je assembler nebo kompilátor však ví málokdo.

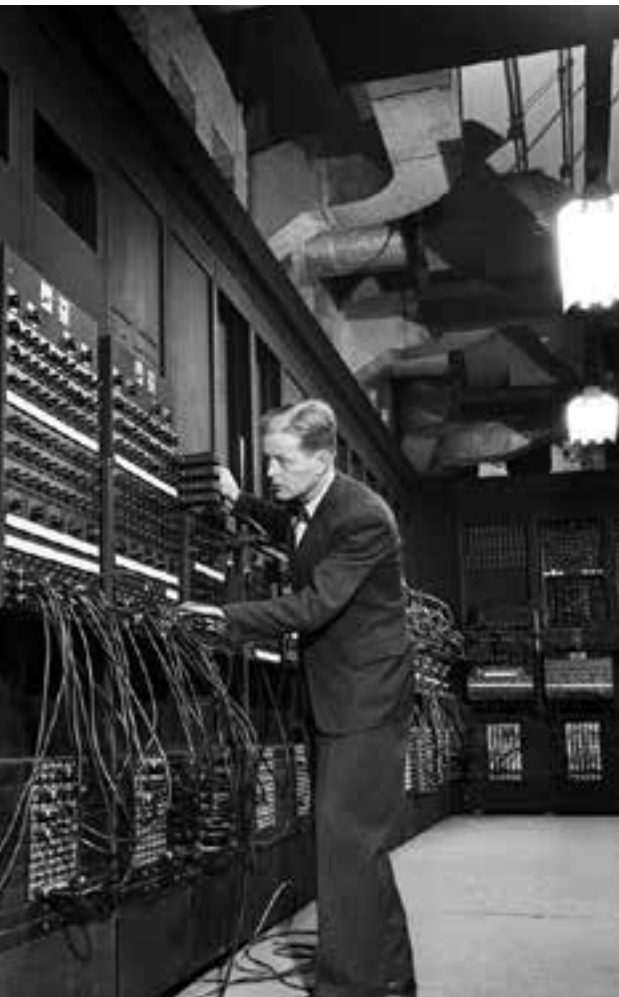
Stroje dělají jen to, co po nich člověk chce.

Potíž je, že člověk to, co vlastně chce, dost často neví.

Zkrátka, co je moc, to je moc. Když o něčem nevíme vůbec nic a přitom to potřebujeme, když do věci nemůžeme ani fušovat, naše hrdost trpí. Proto jsme hned úvodem skočili o tisíce let zpět k šamanovi. Člověk počítačů, podobně jako šaman, vládne pouhým slovem, bez přímé souvislosti, nad věcmi. Počítačový jazyk, kterým je ovládána spousta věcí naší denní potřeby, nijak přímo nesouvisí s těmi tranzistory a drátky uvnitř. Programátor jen vystihl věcnou podstatu problému. Jeho práce spočívá vlastně v tom, říci stroji, co vlastně chceme. Stroje totiž dělají jen to, co po nich chceme. Potíž je, že člověk to, co vlastně chce, dost často neví. ▶

Počítač je jen důmyslná mašina

Podobně jako myslím, že kmenový šaman prostě dovedl vystihnout podstatu problému člověka a říkal mu, co chtěl slyšet, ale vlastně spíš nechtěl. Podobně dopadá většinou setkání programátora či informatika s běžným uží-

Začátky počítačové éry, padesátá léta

vatelem. Ten před strojem zdánlivě tvrdí, že chce, aby věc fungovala. Ale ve skutečnosti chce spíš, aby na něj nějaká ikonka barevně blikala, „jak to měl před tím“.

Nezdravý přístup má tedy ke stroji běžný uživatel, který ho chápe jako živou věc, bere jej jako partnera. Konečně, počítačem dnes téměř nikdo nepočítá, ale nejčastěji si na něm prohlíží fotografie od příbuzných a přátel nebo

jeho prostřednictvím sděluje celému světu, jak se dnes vyspal. Programátor nám vlastně připomíná nepříjemnou pravdu: na vašem stole nesedí živý tvor, ale věc, která dělá jen to, co jí přikážete. U počítače vždy mluvíte tak trochu sám se sebou.

Někdy v 15. století dělali naši předkové velkou chybu, když se na lékaře dívali jako na podivína. Mohli si ušetřit kdejaké černé boule za ušima a podobné věci. A my dnes ve většině chybujeme podobně, začneme-li zoufale mávat rukama, když se nám někdo od počítačů pokouší něco vysvětlit. Kořenem je ten věkovitý zlovyk: „když něčemu vůbec nerozumím, tak je to asi pěkná blbost, kterou vůbec nepotřebuji“.

V jednoduchosti je síla

Svět programování přitom přináší spoustu poučení, a proto je velmi přínosný i pro běžný život. Třeba: jeden program by měl dělat jen jednu věc a dělat ji dobře. Přelož si: jeden příkaz, prosba či přání by měly mít jen jeden cíl, není dobré přát si dvě věci najednou. Nebo programátorská zásada „Keep it stupid simple“ – udržuj věc až hloupě jednoduchou. Tedy

**Využij maximálně toho, co už víš, že funguje.
Možná skoro jako Pavlovo „Nesmýšlejte
vysoko, ale věnujte se všedním službám.
Nespolehejte na svou vlastní chytrost.“**

přeloženo, nechtej vrabce na střeše, využij maximálně toho, co už víš, že funguje. Možná skoro jako Pavlovo „Nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám. Nespolehejte na svou vlastní chytrost.“

Závěrem bych rád vzkázal všem „počítačnickům“, aby si tu podivínskou nálepku nenechali vnutit – zhusta to bývá tak, že když člověku dlouho říkají, jaký je, přijme to za své a je na to časem i hrdý. A zbytku čtenářů, aby si něco z těch počítačových věcí dali trpělivě vysvětlit. Znalost počítačů je nakonec dobrá cesta, jak od nich být svobodný. Protože, ve své podstatě dělají jen to, co jim přikážeme, a jsou tak jen zrcadlem přání, která máme někde hluboko v duši. EOF

Tomáš Pavelka

Nebojte se počítačů ani lidí okolo nich

Ing. Michael Woide (1969) působí jako konzultant pro oblast Digitální továrna ve firmě T-Systems. Pojmem „digitální továrna“ je definován rozsáhlý souhrn digitálních metod, modelů a nástrojů využívaných pro komplexní a systémové plánování, projektování, ověřování a následné průběžné zlepšování všech důležitých struktur, procesů a zdrojů reálné továrny ve virtuálním světě. Již několik let pracuje na projektu ve Škoda Auto a. s. Je ženatý, otec tří dětí...

Michaeli, vy spolupracujete na jedné straně s programátory, na druhé s technologií a průmyslovými inženýry, kteří mají na starosti výrobní linky. Jak je možné, že na počátku je tu slovo, které se pak stane tělem úspěšného automobilu?

Nejprve je tu nápad, pak první studie designéra, potom úsilí a práce spousty lidí – konstruktéry počínaje, technologií a nástrojáři a samotnými dělníky na lince konče. Teprve po mnohaměsíčných přípravách se vyrobí první vůz.

Měl jsem spíš na mysli, jak dokážou počítače něco zhmotnit?

Zhmotnit nic nedokážou. Počítačový program je ve své finální podobě jen sled velmi slabých elektrických signálů, které jsou v nějakém pořadí a dle načasování vysílány do určitých zařízení počítače nebo strojů či robotů. Tyto signály například v případě robotů jen ovládají spouštění či vypínání pohonů mechanismů robota. A ten pak zdánlivě sám svaří karoserii.

Proč si vlastně lidé myslí, že lidé, kteří programují, lidově „ajťáci“, jsou od společnosti a života odstřižení, že jsou to podivíni?

Možná je v té naší branži lidí těchto typů víc než v jiných profesích. Možná to začíná už v raném dětství. Klučina, který není tak úplně kluk rošťák, baví ho matematika, fyzika a moc mu nejde tělocvik, je ve třídě terčem posměchu. Začne se stranit kolektivu, objeví svět počítačů a nakonec se z něho stane introvertní specialista v abstraktním oboru. Mám pocit, že i Bill Gates byl tak trochu třídní „otloukánek“. Stejně ale máme rodiny, své běžné denní problémy, radosti i starosti, a někteří z nás velmi zajímavé koníčky. Jsou mezi námi horolezci, motorkáři, paraglidisté, golfisté, potápěči, letci a také vynikající muzikanti. A když se sejdem na firemním plese nebo na menší akci, je u toho spousta zábavy a legrace.

Znáte otřelý vtip: Ajťák přijde z práce domů a manželka sedí zcela bezradná u počítače. Na její volání o pomoc manžel nevrle a uštěpačně odpoví: Problém je někde mezi židli a počítačem...

Ze své zkušenosti vím, že počítačová experti neradi vysvětlují a lidé je neradi poslouchají. Není za tím i jakýsi skrytý boj živých duší s roboty?

Někteří odborníci, a to myslím obecně, jsou ochotni komunikovat s laikem a mají snahu, aby jim bylo rozumět, a někteří ochotni ►

nejdou. Určitě jste se setkal s oběma přístupy například při návštěvě lékaře. Jsou lékaři, kteří mi ochotně vysvětlí, v čem tkví můj zdravotní problém, a jsou tací, kteří vám dávají najevo, že jim nesaháte ani po kotníky a že ani nemá smysl něco vysvětlovat, jelikož tomu přece nemůžete rozumět, vždyť nejste MUDr.

Někdy je ale skutečně danou problematiku téměř nemožné nějak stručně laikovi vysvětlit, jestliže nemá elementární znalosti. Když si doma potřebuju o pracovních problémech popovídat s manželkou, ředitelkou základní školy, popisují dané téma hodně obšírně a hodně obecně, aby mi rozuměla. Dá to práci a trvá to dlouho, ale jsem rád, když mě chápe a někdy mi i vnukne nějaký nápad.

Sedí dva velmi smutní informatici v serverové místnosti.

Přijde k nim třetí a ptá se: „A cože jste tak smutní?“

„No ... včera jsme se trochu ožrali ... a měnili jsme hesla...“

Když „ajťák“ tohle neumí, je odsouzen k tomu, že si o své práci jen tak s někým nepokeká. Musím ale přiznat, že jakožto uživatelská podpora dám taky někdy uživateli najevo, že jeho otázka je projevem analfabetismu. Tedy

hlavně v těch případech, kdy se od jednoho uživatele dočkám stejného dotazu třikrát.

Smysl věci ale nelze nikdy plně zachytit slovy. Problémy v komunikaci vyvstávají z dvojznačnosti až víceznačnosti přirozeného jazyka. Vystihuje to jiný vtip o informaticích: Ajťák se vrátí z práce domů a manželka ho už ve dveřích otočí se slovy: „Jdi, kup dva chleby, a jestli budou mít dost rohlíků, tak jich kup deset.“ Za okamžik se manžel vrátí, odevzdá ženě tašku se zbylými penězi, deseti bochníky chleba a řekne: „Rohlíků měli dost.“

Tenhle vtip je velmi trefný. Z pohledu logiky ten chudák neudělal nic špatně. Jak funguje naše spolupráce mezi oddělením informačních technologií (IT) a zbytkem fabriky: aby IT oddělení nemuselo zbytečně přemýšlet o tom, co se po něm chce, a aby se uživatelé nemuseli zdržovat chápáním IT, jsou vytvářena oddělení, která právě tuto komunikaci zprostředkovávají, dalo by se říci taková tlumočnická oddělení.

Já a můj tým musíme velmi dobře pochopit požadavky a problémy uživatelů, v druhém kroku je sepsat do jazyka obecného, leč stručného, přitom však eliminovat víceznačnosti. V dalším kroku to celé musíme přepsat do jazyka IT tak, aby mohl programátor podle hotového dokumentu dané úlohy řešit bez potřeby další komunikace.

Množství nedorozumění se tak minimalizuje. To, aby si ti dva rozuměli, zajistíme my. Celý proces je efektivní a rychlý. Úspory, které zajistíme tím, že nedojde k chybám a prodlevám, mnohonásobně pokryjí náklady na nás.

Uživatelé počítačových programů a nakonec i programátoři sami narážejí na tzv. problém švýcarského nože. První verze programu je jednoduchá, kvalitní, dobře se s ní pracuje. Skutečně slouží. Pak ale přijdou inovace a program se začne zanášet a komplikovat. Proto mnozí uživatelé nadávají na poslední inovace Windows a vracejí se k linuxům a jiným programům, které poslouchají a neptají se. Podobně i švýcarský nůž: postupně na něm přibýly vývrtka, nůžky, pinzeta, párátko a pilníček, ale celková kvalita je dohromady horší. Tady musím jednoznačně souhlasit. Ani já to nemám rád. Neustále nové verze operačních systémů a programů, na které byl člověk zvyklý a pracoval s nimi zcela automaticky. Řádově mladší kolegové s tím takový problém nemají. Někteří dokonce s nadšením čekají například na nové Windows 8. Kolegové v mém věku a starší to zas vidí podobně jako já. A když vidím své děti, tak to vůbec začínám o sobě a své budoucnosti v oboru pochybovat.

Svět počítačů ve světě byznysu: lidé, kteří v tomto světě nepracují a dívají se na něj zvenčí, vás někdy podezírají z nekaloty nebo vám závidí. Prý se u vás točí hodně peněz, zakázky jsou finančně nadhodnocené atd. Kdo ví, jestli za tím není nějaká zlodějina?! Co byste na adresu lidí s tímto názorem vzkázal? Závist je věčná. Šikovný řemeslník, který svou práci dělá rád a dobře, na tom není o nic hůř než já. Zkuste si pozvat klempíře na oplechování komínu. Schválně kolik mu zaplatíte za hodinu práce. Myslím si, že stejně jako v ostatních odvětvích je i v branži informačních technologií (IT) vše v pořádku, dokud se jedná o soukromé zakáz-

Ajťák přijde z práce domů a manželka sedí zcela bezradná u počítače. Na její volání o pomoc manžel nevrle a uštěpačně odpoví: Problém je někde mezi židli a počítačem...

ky soukromých firem soukromým firmám nebo koncovým zákazníkům. Konkurence je velká, a tak si nikdo nemůže dovolit přemrštěnou marži.

Horší už to je ve sféře státních zakázek, případech u projektů dotovaných Evropskou unií. V těchto případech zcela jistě dochází k nadhodnocení a plýtvání a odkloněné finance jsou pak použity jako odměny pro prostředkovaatele dotací či zakázek. Zářným příkladem je nedávná aféra kolem registru vozidel nebo elektronické zdravotní knížky IZIP. Umím si představit, že malá firma o deseti až dvaceti schopných odbornících by dokázala tyto zakázky uskutečnit rychle a kvalitně, za zlomek ceny a přitom by to pro ně byl stále velmi dobrý výdělek. To ale není problém jen v IT.

A ještě taková poznámka na okraj. Sebelepší odborník IT má určitě menší příjmy než manažer banky a ten zase má určitě menší příjmy než profesionální sportovci, jako jsou hráči NHL, tenisté, golfisté atd. V profesionálním sportu se točí mnohonásobně větší peníze než v IT.

Vždy, když dávám večer děti spát, přemýšlím, jestli je mám Uložit anebo Uložit jako.

Máte ze své práce radost?

Někdy to je hodně zajímavé, plné výzev. Kdykoli někde zaslechnu: „To nejde!“, začne mě to enormně zajímat. Samozřejmě že někdy musím kapitulovat a uznat, že řešení skutečně neexistuje nebo je natolik složité a drahé, že by ztratilo smysl. Často však na něco přijdu a to se pak rád opájím pýchou. Mám radost, že se to povedlo, a to právě mně.

Obvykle ale tyto pocity radosti dlouho netrvají. Jsou tu pak další úkoly, třeba i méně zábavné. Někdy se vyskytnou problémy tam, kde věci fungovaly. Musím pak zoufale hledat jehlu v kupce sena. Obecně ale s lidmi rád probírám jejich trápení a rád se účastním procesu hledání společného řešení. Někdy o smyslu své práce pochybuji. Dokud lidem práce přináší užitek, šetří jim čas a námahu, tak to jde. Když ale práce přináší úsporu pracovních míst – z toho člověk skvělý pocit nemá. To, že má Škodovka miliardové zisky, není žádné

tajemství. Tak proč chtějí stále víc? Nakonec ale, je to moje živobytí. Když pak svou práci zredukuji na řešení hádanek a hlavolamů, nad hlubším smyslem nepřemýšlím. Je to trochu alibismus, ale živíme tři děti.

Co byste vzkázal členům naší církve?

Nebojte se. Nebojte se počítačů ani lidí okolo nich. Přeji vám šťastný, spokojený, požehnaný život.

Ptal se Adam Balcar

Můj život s programátorem

Počítač beru jako lepší psací stroj a odmítám pochopit, jak to uvnitř pracuje

Když jsem se vdávala, netušila jsem, že si beru potenciálního programátora. Naopak kombinace farářky se stavební inženýrem se zdála být ideální. Při rozhodování staršovstva mého prvního sboru o mé volbě nakonec nad stesky: „Bude mít děti a bude pořád na mateřské...“ převážil argument: „Ale pan inženýr nám opraví faru!“

Jenže čas oponou trhnul a objevily se počítače. Jeden přistál i v manželově podniku. Všichni od něj dávali ruce pryč, ale můj hračka vycítil příležitost zpestřit si čas v zaměstnání a začal studovat jakýsi programovací jazyk. Zpočátku se mne snažil do tohoto procesu zapojit vyptáváním na různá anglická slovíčka, k nimž však můj slovník nenacházel vhodné významy. Brzy to vzdal a zanechal mě s mou hebrejštinou a řečtinou. Úspěchy na sebe nedaly dlouho čekat a s nimi ovšem i závist v práci. Manželovi snížili plat na úroveň uklízečky a všelijak mu zneprjemňovali život.

Pomocnou ruku mu podal tatínek, v té době podnikatel v oboru stavebnictví. Koupil mu první počítač a objednal si u něho účetní program. Tak mohl můj muž zahájit dráhu programátora naplno. Pro mou farářskou práci to představovalo velkou výhodu. Manžel si plánoval svůj čas tak, aby byl doma, když já budu mít nějaké shromáždění, a mohl se postarat o děti. Někdy do toho samozřejmě vpadlo něco nečekaně, a pak se musel telefonicky omlouvat: „Nezlobte se, nemohu přijet, manželka má pohřeb...“ a přijímat soustrastné projevy.

Odjakživa jsme měli společnou kancelář – v prvním sboru dokonce v bytě. Můj muž tak mohl plně nést její náklady a trochu odlehčit sborovému rozpočtu. Úsměvné je, jak když pak za ním přijedou klienti na školení a s rozpaky vstupují na farní půdu, zvědavě se rozhlíží a s překvapením posléze zjišťují, že jsme „normální“. Naopak musel můj muž vyklízet prostor, když přišla nějaká návštěva za mnou. Vzhledem k tomu, že kancelář se stala rovněž oblíbeným prostorem našich dětí, naučila jsem se využívat jiných sborových prostor – k všeobecnému užítku. Nejhorší to ovšem bylo při psaní kázání. Na to potřebuji absolutní klid. Manžel mi vyšel vstříc natolik, že začal o víkendech vařit a bral děti na dlouhé výlety. Díky tomu se však také naučil udělat si čas na odpočinek. Jinak, jak říká, by u počítače mohl sedět neustále – pořád by bylo co dělat a vylepšovat. Má nevýhodu v tom, že je velice pečlivý a nerad nechává rozdělanou práci. Po letech zjistil, že žádný program není nikdy hotový. Vždycky se vynoří nějaká nedomyšlenost nebo se změní podmínky a je třeba ho upravit.

Vzhledem k tomu, že můj muž nikdy nebyl zaměstnancem žádné firmy, ale vždy sám svým šéfem, byla naše finanční situace poměrně nejistá. V určitých dobách jsme si žili velmi dobře a nemuseli se starat o to, kolik peněz je na účtu. Ale často se také stávalo, že firmy neplatily nebo manžel intenzivně pracoval na tvorbě nového programu, a proto tolik nejezdil po klientech a fakticky tedy nevydělával. V takových časech jsme vždy oceňovali jistotu stálého příjmu, ať to

byla mateřská nebo v počátcích podprůměrný farářský plat.

Naše profese se prořaly, když ho jeden z mých kolegů požádal o vytvoření programu pro evidenci členů sboru, různých shromáždění a dalších potřebných údajů. Ne, nebyla jsem tím, kdo program hned testoval. Počítač stále beru jako lepší psací stroj a odmítám pochopit, jak to uvnitř pracuje. Ale mohla jsem vysvětlit pojmy, kterým můj muž nerozuměl, a poradit, která z možností mi připadá uživatelsky příjemnější. Také jsem pomáhala při vymýšlení jeho názvu, podobně jako u dalších programů. Neosvědčila jsem se jako korektor uživatelských příruček. Snažila jsem se příliš proniknout do problému, a přitom jsem na to neměla dostatek času. Nakonec jsme to vzdali. Naštěstí se mezitím počítačové programy vyvinuly natolik, že samy opravují nejkřiklavější chyby, a nikdo si již nestěžuje na nelogičnosti, které někdy vznikají kvůli tomu, že manžel je dyslektik.

Můj muž mi zase naopak někdy „fušuje do řemesla“. Jeho programy obsluhují většinou ženy. Je obecně známo, že si rády povídají, a manžel umí být trpělivým posluchačem. Brzy dojde řeč i na to, že má ženu farářku, a pak se otevrou i velmi osobní problémy. Od té doby, co již nechodím do vězení, „zpovídá“ můj muž častěji než já. V jednom případě ho dokonce klientka požádala, abych ji oddala s jejím snoubencem. To jsme již samozřejmě navázali těsnější přátelské vztahy i jako rodiny.

Díky mému muži a jeho profesi jsme se ocitli také v mém současném působišti. Když se sbor uvolnil, manžel kolem mne kroužil a vybízel mě, abych staršovstvu napsala, že bychom měli zájem. Ale já se nechtěla nikam cpát. A navíc jsem si říkala, že ve sboru, kde byly již dvě ženy, budou hodně stát o faráře – muže, a že tedy stejně nemám šanci. Můj muž ovšem nelenil, do tohoto kraje, kde má hodně klientů, naplánoval cestu a zastavil se rovněž v Letohradě na správě bytů. Věděl, že tu pracuje manželka jednoho z presbyterů. Navštívil ji tedy v práci, zeptal se, jestli něco nepotřebuje ohledně programu, poptal se, jak to ve sboru pokračuje s výběrem faráře a jen tak mimochodem se zmínil, že by mohli uvažovat také o mně. Jak to dopadlo, již víte...

Jiřina Kačénová, farářka v Letohradě

OTÁZKA NA TĚLO

Co máte rád na své práci?

Radek Kačena, Letohrad

Každý den se těším na problémy, které budu řešit. Jsem rád, když problém vyřeším, počítač mě poslouchá a dělá, co chci. Úplně stejně se těším na odpoledne, až jej budu moci vypnout a ztichne zvuk ventilátoru. Mám příjemný pocit z tvůrčí práce, i když vlastně není moc vidět, není to něco, co jde vzít do rukou. Někdy na problému pracuji i několik dní. Čím déle jej řeším, tím je pak větší radost, když se ho vyřešit podaří.

Radek Šrámek, Valašské Meziříčí

Na své práci mám rád to, co mě současně občas přivádí do zoufalství: tvorba pořád něčeho nového vykoupená velmi rychlou pomíjivostí toho, co jsem vytvořil. Až se sám dívím, ale fakt mě to ještě baví.

Ondřej Maňák, Brno

Především pracuji v dobrém kolektivu lidí, z nichž velká část jsou lidé věřící. Dále mám to štěstí, že má práce je různorodá a kreativní, což je důležité pro profesní rozvoj a zároveň to vede k tomu, že mi práce utíká rychleji. Někdy až moc rychle.

Marek Drápal, Kokonín

Určitá část mé práce spočívá sice v programování, ale dělám toho mnohem víc a to mě právě baví – ta rozmanitost.

SYNODNÍ RADA

Na zasedáních 20. 12. 2012 a 8. 1. 2013 projednala synodní rada 38 titulů.

Z nich vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada potvrdila volbu Jiřího Orta za faráře sboru v Praze 10-Uhřetěvesi na plný pracovní úvazek a Kateřiny Rybárikové za seniorátní jáhenku Brněnského seniorátu na třetinový úvazek. Pověřila Petra Maláče duchovenskou službou ve věznicí Mírov. Vzala na vědomí zprávu bratra faráře Marka Bárty o využití studijního volna – věnoval se otázce systemického přístupu v pastorační péči.

Fakulta a bohoslovci

Dle řádu pro studenty bohosloví hradí ČCE náklady spojené s praxí studentů. Synodní rada schválila pro studenta přijatého na praxi příspěvek na ubytování ve výši 60 Kč/den a na stravné ve výši 157 Kč/den.

Pavel Roubík, Jiří Šamšula a Lukáš Vyoral, studenti bohosloví zapsaní mezi zájemce o práci církve, vykonali předepsanou praxi na sboru. Zprávy z praxe jak od mentorů, tak od studentů vzala SR na vědomí.

Správa církve

Na vědomí vzala synodní rada zápisy ze zasedání seniorátních výborů Ochranského (3x), Horáckého (4x), Libereckého, Brněnského, Poličského, Královéhradeckého, Východomoravského (2x), Moravskoslezského a Poděbradského seniorátu.

SR vzala rovněž na vědomí zápisy z konventů Moravskoslezského, Východomoravského, Poličského a Ochranského seniorátu. Některé konventy byly volební. SR potvrdila volbu: 1. náměstkyně seniora Moravskoslezského seniorátu Jany Rumlové a 1. náhradníka seniorátního kurátora Dana Ryšavého; se-

niorátního kurátora Východomoravského seniorátu Vladimíra Buzka, volbu náměstkyně seniorátního kurátora Světlany Greplové, volbu 1. náhradníka SV z řad laiků Daniela Tymonka a 2. náhradníka SV z řad laiků Pavla Trusiny; seniora Poličského seniorátu Marka Vanči, náměstkyně seniora Jiřího Tenglera, náměstkyně seniorátního kurátora Jiřího Pražana a náhradníka seniorátního výboru z řad laiků Petra Šimona.

Ve sboru v Semonicích proběhla vizitace seniorátního výboru Královéhradeckého seniorátu. SR vzala na vědomí zprávu o jejím průběhu.

Stát a církev

Synodní rada ČCE obdržela dopis ministra vnitra ve věci zřízení duchovní služby u složek Policie ČR (PČR) a případně i Hasičského záchranného sboru ČR (HZS). Ministr Kubice v něm nabízí spolupráci formou konzultací v oblasti možného vzniku duchovní služby u PČR a HZS. Jako kandidátku na pozici konzultanta doporučuje SR předsednictvu ERC Helenu Hamariovou.

Výchova

Synodní rada vzala na vědomí rezignaci Jany Matuškové na členství v poradním odboru pro lidi s postižením a jmenovala do něj Martu Binkovou a Ladislavu Žáčkovou.

Mládež

Na dobu, než bude vybrán a synodem zvolen nový farář mládeže, ukládá synodní rada ÚCK vyhledat dočasnou pomoc do oddělení mládeže na 0,75 pracovního úvazku. SR vzala na vědomí zprávu o průběhu hledání dočasného pracovníka.

Jeronymova jednota

SR souhlasila s prodloužením lhůty splatnosti půjčky na profinancování projektu sboru ve Velenicích do konce února 2013.

Ekumena

Ladislav Beneš podal zprávu o průběhu synodu Evangelische Kirche in Deutschland (EKD) a Vereinigte Evangelisch-Lutherische Kirche Deutschlands (VELKD) v listopadu v německém Lübecku, na který byl delegován za ČCE.

SR delegovala Gerharda Frey-Reininghause na mezinárodní konferenci Nadačního fondu Leo Baeck v únoru 2013 v Terezíně. Téma konference je Dějiny a přeshraniční politická výchova. **DaZ**

VÝROČÍ

2013 – Rok Bible Kralické

V roce 2013 uplyne 400 let od vydání Kralické Bible a Synodní rada Českobratrské církve evangelické vyhlásila rok 2013 Rokem Bible kralické. Ve dnech 13. až 15. září 2013 připravuje ČCE spolu s obcí Kralice nad Oslavou a o. s. České studny oslavy vydání Bible kralické v Kralicích nad Oslavou. O tomto víkendů se uskuteční celocírkevní shromáždění, na které již nyní srdečně zveme. Na přípravách oslav a akcí k tomuto významnému výročí pracuje komise pro výročí při Synodní radě ČCE. Bohatý program počítá s bohoslužebnými shromážděními, historickými příspěvky o Kralicích, regionu, osobnostech i graficích a tiskařích z doby vydávání tiskovin Jednoty bratrské v této oblasti. Programové bloky budou věnovány vlivu Bible kralické na češtinu, výtvarné umění a literaturu až do dnešních dnů, vlivu na domácí a zahraniční ekumenu i na současný život. Chybět nebudou ani koncerty známých osobností, vystoupení pěveckých sborů, panelové debaty, scénické čtení, promítání filmů. V souběžném programu pro děti připravujeme několik dílen a napínavé pašování tajných tiskovin, výrobu tisků vytištěných na historickém tiskařském lisu z muzea v Kralicích i další zajímavé věci.

V říjnu 2013 se na Evangelické teologické fakultě UK uskuteční konference k výročí Bible kralické zaměřená na širší dějiny Bible v období české reformace. Česká biblická společnost připravuje k tomuto výročí vydání Bible Kralické s poznámkami.

Začátkem února byl spuštěn speciální web www.nase_reformace.cz, který se věnuje výročí Bible kra-

lické v roce 2013 i dalším výročím v následujících letech. Postupně se na něm budou objevovat texty i obrazový materiál k jednotlivým výročím. Měl by sloužit nejen členům církve, ale také studentům, zájemcům o historii a široké veřejnosti. **DaZ**

JUBILANTI

V měsíci únoru 2013 slaví kulaté nebo půlkulaté narozeniny (od padesáti let výše) tyto současní a bývalí pracovníci v církvi:

Noemi Batlová 55

Petr Černý 65

Libuše Nedbalová 75

PUBLIKACE

Prahou po stopách české reformace v korejštině

Pět vycházkových okruhů Prahou po stopách české reformace nabízí stejnojmenná publikace Jiřího Ottera z roku 2001. Knížka vyšla již i německy a anglicky. Nyní vychází tento průvodce v korejštině.

Knihu přeložil Kim Jina a vydání podpořila Presbyterní církev v Koreji. Českému čtenáři jsou blízké obrázky a mapky, texty jsou však psány písmem na hony vzdáleným latince, spíše připomínají obrazce vytvořené rozsypaným čajem. Pro korejskou křesťanskou komunitu, která se schází v kobyliškém sboru, je to však dlouho připravovaná a očekávaná publikace, díky níž mohou blíže poznávat českou reformační minulost. Nechtě tedy dobře slouží nejen korejským sestřám a bratřím v Kobyliších a celé korejské komunitě v České republice, ale také četným turistům přijíždějícím do Prahy.

DaZ

KULTURA

Palachova oběť poprvé ve filmu

Hvězdně obsazené drama, jehož scénář napsal Štěpán Hulík, vypráví o následcích Palachovy oběti a počátků normalizace v posrpnové ČSSR. Třídílné drama, které pro HBO režírovala polská režisérka Agnieszka Hollandová, mělo premiéru v kinech 23. ledna, na obrazovkách HBO o čtyři dny později.

Vrací se do období českých dějin, které v hraném filmu dosud nebylo zpracováno. Začíná rekonstrukcí alarmujícího činu Jana Palacha, který se 16. ledna 1969 zapálil na protest proti sovětské okupaci. Na příběhu mladé právničky Dagmar Burešové (Tatiana Pauhofová), která se ujala zastupování matky Jana Palacha (Jaroslava Pokorná) ve sporu s významným komunistickým funkcionářem Vilémem Novým (Martin Huba), sleduje proměnu tehdejší československé společnosti – od tiché-

ho vzdoru vrcholícího Palachovým pohřbem, po rostoucí rezignovanost a nastupující normalizaci.

Rodina Palachova žila ve Všetatech, patřila do evangelického sboru v Libiši a pohřeb Jana Palacha vykonal Jakub S. Trojan, tehdy libišský farář.

aktuálně.cz/DaZ

Z DOMOVA

Prostor pro církevní školky

Sto zástupců církevních škol, školských zařízení a jejich zřizovatelů nebo školních kaplanů se koncem listopadu sešlo na půdě Stojanova gymnázia na Velehradě na své každoroční konferenci. Letos poprvé se akce zúčastnil ministr školství Petr Fiala. Ministr vyzval účastníky, aby zakládali další církevní mateřské školky. „Je velký převis dětí, pro které stávající mateřské školky nepostačují. Víme, že se dětem v církevních školkách dobře vede, proto zakládejte další,“ uvedl podle ředitelky ZŠ a MŠ Brána v Nové Pace Dany Kaplanové ministr. „Dveře pro zřizování jakýchkoli školek jsou v současné době široce otevřené. Moc si přeji, aby tato informace dorazila ke všem, kteří si uvědomují, že s dětmi oslovujeme i jejich sourozence, rodiče, prarodiče a ostatní příbuzné a známé, a že možnost šíření evangelia je nesrovnatelně přirozenější a účinnější než u mnoha jiných aktivit konaných církvemi,“ řekla Kaplanová.

A Český bratr dodává: není toto zajímavý směr, kterým by se mohlo začít uvažovat v čase, kdy očekáváme finanční náhrady za kdysi zabavený církevní majetek?

Křesťan dnes/DaZ

WWW.CESKYBRATR.CZ

Český bratr online

Evangelický měsíčník Český bratr má již rok své vlastní webové stránky. Ti, kteří si je občas otevřou, vědí, že zde naleznou články seřazené podle rubrik, že někdy jsou uvedeny původní nezkrácené verze textů a že grafika umožňuje větší množství barevných obrázků, než se vejde do tištěného časopisu. Asi půl roku funguje počítadlo přístupů. Z něho

víme, že denně navštíví webové stránky *Českého bratra* kolem dvaceti lidí, týdně asi dvě stě. Jsme rádi, že máme své příznivce i na Facebooku, kde zveřejňujeme především rozhovory se zajímavými lidmi. Navštivte www.ceskybratr.cz!

DaZ

gramovou pracovníci pro rekreační střediska ČCE. Cílem bylo ujasnit si, v čem jsou specifika tohoto střediska, jakou nabídkou mohou Herlíkovice obo-

hatit členy církve, jakou roli hraje toto středisko ve vztahu k ostatním střediskům a jaké jsou priority do budoucna.

PŘEDPLATNÉ 2013

Milí abonenti,

v tomto čísle najdete fakturu na úhradu předplatného pro rok 2013. Všechny potřebné údaje jsou již na faktuře vytištěny. Můžete zaplatit bezhotovostně převodem z účtu nebo použít údaje z faktury (číslo účtu a variabilní symbol) a opsat je na složenku z pošty. Pokud byste s tím měli problém a nemáte nikoho, kdo by vám pomohl, dejte nám prosím vědět a my vám rádi složenku vyplníme a pošleme. Výše předplatného je stejná jako v minulých letech – 290 Kč, do zahraničí 790 Kč. Pro ty, kdo by chtěli časopis zvláště podpořit, nabízíme sponzorské předplatné 600 Kč.

Děkujeme za vaši přízeň, redakce

Byl představen i záměr sdružení Přátelé Herlíkovic a hovořilo se o společných tématech, na nichž by bylo možno v budoucnu spolupracovat. Po období poklesu zájmu církevních návštěvníků prožívají Herlíkovice oživení a vznikají nové tradice. Noví správci, manželé Bártovi, zdůrazňují, že rodinná atmosféra Horského domova je pro ně důležitá a doufají, že se jí snad daří vytvářet.

e-cirkev.cz

REKREAČNÍ STŘEDISKA

Rozhovory o Horském domově v Herlíkovicích

V pondělí 7. ledna proběhl v Horském domově v Herlíkovicích rozhovor synodní rady a vedení ÚCK se členy kuratoria, správcem střediska a pro-

ÚMRTÍ

V neděli 27. ledna zemřel ve věku nedožitých 86 let farář **Miroslav Hejl**. Působil ve sborech v Opolanech, Jičíně, Horní Čermné a Kostelci nad Orlicí.

CÍRKEV ŽIJE

Listopad 2012 na Kubě
foto: Joel Ruml

Nádherná země a přátelští lidé

Je třeba se uživit, v rámci režimu proklouznout

Synodní senior Českobratrské církve evangelické Joel Ruml (1953) strávil deset dní na Kubě. Oficiálně navštívil „ostrov svobody“ jako turista. Na trase dlouhé dva tisíce kilometrů se setkal s mnoha zajímavými lidmi a navštívil řadu sborů několika denominací.

Proč jste se vydal zrovna na Kubu?

Celou dobu, co jsem v úřadě, se účastním práce komise pro Kubu, která v církvi existuje a v poslední době ve spolupráci s organizací Člověk v tísni pořádá Dny pro Kubu. Konají se vždy v březnu, k výročí velkého zatýkání v souvislosti s projektem Varela, což je podobná petiční akce, jako byla u nás Charta 77 (viz ČB 5/2011, 4/2012). V březnu 2002 bylo zatčeno 75 hlavních autorů, signatářů a dalších předáků opozice, následně se začaly organizovat známé pochody na podporu Damas de Blanco – dam v bílém (jde o ženy, jejichž muži, bratři a příbuzní skončili na řadu let ve vězení). V Čechách se akcí účastní také organizace Pontes. S nimi naše komise rovněž spolupracuje. V rámci komise jsme dělali sbírky v naší církvi, v Ekumenické radě církví, organizovali happeningy, dny pro Kubu v různých městech republiky, výstavy, diskusní programy apod. Brzy se ukázalo, že by na Kubu bylo dobré i zajet.

Jakou přípravu taková cesta vyžaduje?

V komisi pro Kubu jsou i lidé z občanského sdružení Pontes, které se cíleně zajímá o lidská práva na Kubě, i z Člověka v tísni. Z obou stran přicházela spousta dobrých praktických rad. Letos v červenci byly na Kubě jako určitý předvoj dvě dívky. Měly právo si vybrat trasu, navštívit nějaký region a několik adres a doporučení z dřívějšíka. V plánu byla samozřejmě i návštěva Havany. Kamkoli dívky přijely, vyhledaly tamní církve, nějaký sbor. Některé adresy měly, některé si takto našly. Pokud o rozhovor s nimi byl zájem, prohlédly si sbor, vyslechly, co

potřebují, a také tam zanechaly nějakou pomoc. Popisovaly nám, jak sbor našly, jak vypadá, co by tam lidé potřebovali. Na základě jejich přípravné cesty jsme pak přichystali svou trasu. Už jsme měli doporučení, kam jet a co by tam bylo potřeba. Setkali jsme se také s bývalým velvyslancem na Kubě, který nám dal užitečné rady do života, například jak se na Kubě chovat a jak na sebe moc neupozorňovat, protože Česko je pro Kubu nepřátelský režim. Cenné byly tipy hygienické a zdravotní. Vyjeli jsme na turistickou kartu, protože žádat oficiální vízum by bylo příliš nápadné, pokud by nám to vycestování rovnou neznemožnilo.

Nám dříve narozeným to hned evokuje devizové přísliby a celní prohlášení při cestách do ciziny. Jak vypadá pasová a celní kontrola při vstupu na socialistickou Kubu?

To se mi také brzy začalo vybavovat. Už v letadle nám hlásili, jak se máme chovat, že Kubánci musejí vyplnit nějakou kartičku, vyslechli jsme informace, co nesmíme dovézt, a podobně. Na to už zvyklí nejsme. Hned jsem si vzpomněl na celní prohlášení při někdejších cestách do NDR – hodinky jsem vyvezl, hodinky jsem přivezl. Na letišti v Havaně proběhla vstupní kontrola, ta však byla dost podobná jako v Británii nebo ve Spojených státech, i když rozhovor nebyl příliš možný, neb já neuměl španělsky a úřednice ani moc hovořit nepotřebovala. Jen zavelela dívat se do kamery, pak kontrolovala znaky na fotce v pase. Jestli ten počítač má někam zapojený, to se zjistit nedá, ale vypadá to světově. Úřednice dělala, že fotku kontroluje. Pak byla kontrola jakýmisi zdravotními sestrami, ty kontrolovaly ale jen Kubánce, cizince ne. Potom přišla ještě kontrola celní. My jsme vezli laptop s operačním systémem ve španělštině, já jsem měl v kufru acylpyriny a zubní pasty a další věci, na desetidenní cestu několikanásobně víc než pro osobní potřebu, ale nikdo v tom nehrabal, ►

vlastně se nedělo nic zvláštního. Vše proběhlo hladce. Čekal jsem přísnější postup.

Před časem jsme psali v Českém bratru o setkáních s ředitelem bohosloveckého semináře Franceskem Marrerem a s farářem Danielem Izquierdem, kteří byli hosty naší církve. Setkal jste se s nimi? Jak se jim daří?

U Daniela, někdejšího moderátora a faráře Presbyterní a reformované církve na Kubě (PRCK), jsme byli asi dvakrát nebo třikrát, žije nedaleko Havany. Navštívili jsme jeho sbor, vedli hovory o tom, co je a co není možné v rámci režimu na Kubě, co by potřebovali a podobně. Potvrzoval, že se brzo má stěhovat na sbor do Havany. Za Franceskem jsme jeli do Matanzasu, kde je teologický církevní seminář. Setkali jsme se pracovně a byli jsme i u něho doma.

Bude pokračovat spolupráce?

Myslím, že ano. Oni si to přejí a vlastně to také očekávají. Nejen lidé z církve, ale Kubánci obecně. Mají dojem, že by se vztahy mezi Kubánci a Čechy měly vrátit na úroveň z dob socialismu. Řada Kubánců tu studovala a umí česky. A teď sem jezdit nemohou. Církve jsou tu proto, aby vytvářely vztahy a partnerství, takže zde je dobrá platforma v rovině čistě lidské. Navíc právě církevní spolupráce je vhodná k tomu, aby utlačovaní našli zastání, aby se křesťané spojili k modlitbám za vězněné. A hledala způsob, jak pomáhat různým – především mimohavanským – sborům a církvím.

Co bylo nejčastějším tématem hovoru?

Zajímá je cesta ze socialismu a řešení problémů, které je na takové cestě čekají. Nás chápou jako ty, kdo jsou dál. Na to jsme narazili i v jejich ekumenické radě: řekněte nám, na co si máme dát pozor, s čím jste zápasili po roce 1989, čeho se máme vyvarovat. Nadšení z revoluce je tam evidentně pryč. Každý tam má tolik starostí, aby se uživil, aby v rámci režimu proklouzl, že ho již nějaké nefunkční ideje nezajímají. Sami říkají, že se režim mění. Cítí, že komunistická vesta jim je těsná, že něco bude muset být jinak. Že postupně dojdou k něčemu, co by mohlo vypadat jako autoritářská demokracie, jak ji třeba vidíme dnes v Číně. Jestli to

tak bude a kdy, to nikdo neví. Od nás tak jako tak chtějí slyšet zkušenosti.

Myslím, že bychom jim mohli být nápomocni i jako církve. Zpracovat, co bylo dobře, co špatně, na co jsme zapomněli, na co jsme rezignovali, jak jsme se nechali nalákat k určitému směřování. I když je pravda, že mnoho věcí je nepřenositelných a odlišných. Už také proto, že v nedalekých Spojených státech žije kolem dvou milionů kubánských emigrantů. A jakmile režim povolí, dají se do pohybu i oni.

Které církve na Kubě působí a které sbory jste navštívili?

Navštívili jsme například baptisty a několik sborů PRCK, která je nám asi nejbližší. Předsedou kubánské ekumenické rady církví je právě kazatel této presbyterní církve. Navštívili jsme také církve s názvem Iglesia de Cristo a jiné další, spíše evangelikálního až charismatického ražení. Dozvěděli jsme se, že na Kubě je asi pětasedmdesát denominací. Necelá třicítka z nich je členem ekumenické rady, ostatní jsou nečlenské. Spektrum je tam mnohem širší než u nás, kde Ekumenickou radu církví tvoří jedenáct církví. Patrný je velký vliv amerických misionářů z dob, kdy byly vztahy s Amerikou lepší. Tehdy přijel misionář, založil církev, vybudoval modlitebnu a od té doby sbor žije a jen mírně expanduje do okolí. Často jsou to spíše lokální církve, kde se kazatelská, ale i církevně-představitelská služba předává v rodové linii. Společenství církví je mnohem pestřejší v názvech či symbolech. Některé sbory jsou však velmi chudé, zvláště na venkově, bohatší jsou ty podporované z Ameriky.

Navštěvovali jste vesnice a sbory často náhodně. Je to na kubánském venkově nebezpečné, když všichni vidí, že za pastorem přijela návštěva z Evropy?

Neměl jsem ten dojem. Nesetkali jsme se s nějakou nedůvěrou. O tom, že jsme Češi, se lidé dozvěděli většinou až zpětně. Že jsme cizinci, to bylo patrné hned, už jen třeba podle auta z půjčovny, které mělo poznávací značku jiné barvy než auta místních. Takže bylo jasné, že jsme turisté a cizinci. Hned reagovali – á, Checoslovaquia! Že jsme rozdělení na Česko a Slovensko,

to většinou neregistrovali. Spíš vzpomínali na starý dobrý socialistický internacionalismus. Z této historické zkušenosti se dá pořád žít. Češi jsou lidmi přijímáni jako přátelé. Takže jsme byli většinou mile přivítáni, popovídali jsme,

vyměnili si kontakty, někdy i e-mailové adresy, protože aspoň někdy na kubánský venkov už dorazil internet. Samozřejmě očekávají, že Čech má peníze a že jim pomůže. Kubánci jsou hodně chudí a potřebují jakoukoliv pomoc. A budou ji potřebovat ještě pěknou řádku let. Proto jsou za každou „flešku“, pár prázdných cedéček či mýdlo, základní léky, knihy ve španělštině nebo výtvarné potřeby pro děti velice vděční.

Pomáhají obyvatelům Kubu útraty turistů z ciziny?

Matoucí jsou turistické komplexy a všelijaké pobřežní rezorty. V nich je všechno jako v Chorvatsku nebo na takovém průměrném Západě, luxusní hotely a vše potřebné. Normální Kubánci se tam ale nedostane, leda když tam pracuje. Takže kdyby člověk přijel na Kubu s cestovní kanceláří, může mít dojem, že je na Kubě všechno v pořádku. Peníze, které tam turista utratí, ale k rozvoji společnosti a k zlepšení života normálních Kubánců nepřispívají, to spotřebuje sám režim, nejvýš možná poslouží dalšímu rozvoji turistiky. Takže turista, který přiveze peníze, si ani neuvědomí, že podpořil pokřivený režim a nic víc. Na druhou stranu bez turistů by neměli práci ani ti, kdo v turistickém byznysu pracují.

Jak jste se protloukal jazykově?

To bylo šlechetně připraveno komisí pro Kubu. Jel jsem tam proto, že komise usoudila, že by bylo dobré, aby tam jel představitel církve. Jenže ten španělsky neřekne ani slovo. Takže komise rozhodla – pojedou tlumočnice. Organizace Pontes doporučila Annu Kárníkovou, mladou ženu, která už na Kubě byla v roce 2010 a mluví dobře španělsky. Ona vše dojednávala – od půjčení auta až po kontakt s domorodci. Anglicky sice občas někdo umí, ale v důležitých věcech se na to nedá spolehnout. Jednou jsme se zeptali na cestu policisty – a to hned bylo: kohopak tam hledáte a pročpak tam jedete? Tak jsme viděli, že tudy cesta asi nepovede. Hledali jsme zrovna nějaké salesiány, tak proč na ně i na sebe upozorňovat, raději jsme mizeli. Z toho důvodu je dobré umět řeč národa, pak i hledání cesty je méně nápadné, i když i při tom je třeba obezřetnosti.

Doporučil byste čtenářům Českého bratra cestu na Kubu?

Podle mě je dobrým kompromisem jet na Kubu, zaplatit si dovolenou na krásné pláži u průzračného a teplého moře, ale na dva až tři dny vyjet z luxusního hotelu za normálními Kubánci. Půjčit si auto a vyjet do vesnic, navštívit kostel, sbor, dát se s někým do řeči, prostřednictvím faráře zanechat nějakou pomoc. To by bylo přínosné a vlastně správné. Aby se člověk zbavil pocitu, že si užíval jen jejich nádheru a dál nic. Existují ►

i kontakty na konkrétní lidi na Kubě, kteří by pomoc rozdělili dále. Bylo by také výborné, kdyby někdo ze studentů teologie vládl španělštinou a mohl být v této oblasti nápomocen. Určitě by nebyl problém zorganizovat i nějakou stáž nebo něco podobného.

Kuba si zaslouží pozornost - a větší, než že jsou tam dobré doutníky, rum a že to je krásná země. Je třeba mít na paměti, že na Kubě vládne nedemokratický režim, který své občany utiskuje a poškozuje. Proto je třeba se setkávat s jinými obyvateli než jen s těmi prověřenými. Ovšem to nezjistíte hned. Proto i turista musí být obezřetný.

Dovolená na Kubě nevyjde nijak levně (možná 30 až 40 tisíc Kč včetně letenky, to přesně nevím, protože naše cesta byla podpořena grantem ministerstva zahraničních věcí), ale přínosné je až to, když se člověk takříkajíc utrhne z oficiálního programu a pokusí se někomu konkrétnímu prospět.

Je možné cestovat i soukromě?

Nejhezčí by byla cesta na Kubu s vlastním programem. Není vůbec nutné se vázat na služby cestovních kanceláří. Lze cestovat vypůjčeným autem a bydlet v soukromí, které většinou poskytuje slušný standard. Tak se život na Kubě pozná mnohem lépe. Samozřejmě je třeba jisté obezřetnosti. Ale s ohledem na stále dobrý zvuk „Čekoslovaie“ se dá dobře putovat. Na internetu lze najít celou řadu dobrých rad a doporučení. Poslední zkušenosti totiž ukazují, že ani v hotelových komplexech nejsou služby takové, jaké turista čeká a jaké si zaplatil. Úplatky, aby si personál hosta vůbec všiml, jsou dnes běžným doplňkem tamních státních služeb. I to je důsledek chudoby, ztráty iluzí a vyblednutí revolučních ideálů. Lidé už sami usilují o vylepšení svého standardu, jak to jde, a stát se tím nezabývá. Jak se tam říká: My předstíráme, že pracujeme, a stát předstírá, že nás platí.

Co by měl takový zájemce o cestu udělat?

Kdyby někdo ze čtenářů *Českého bratra* chtěl strávit dovolenou na Kubě, necht' se spojí s komisí pro Kubu při synodní radě (třeba prostřednictvím *Českého bratra*). Dostane se mu odborné pomoci a rad, s nimiž jako s užitečnou výbavou může vycestovat, užít si nádhernou dovolenou s plážemi, mořem, potápěním a ještě být užitečný. Vyrazit do terénu, vzít s sebou nějaké finance, technické drobnosti, hygienické zboží, léky, a předat to potřebným. To si bratři a sestry na Kubě určitě zaslouží. Naši solidaritu potřebují, zvláště nyní, kdy se asi leccos bude měnit, když je jejich venezuelský zastánce těžce nemocen a nikdo netuší, zda ropa poteče i dále.

Ptala se Daniela Ženatá

Starý zákon na teologické fakultě

Katedra písmáctví, jazyků a bádání

Bible patří k rodinnému stříbru českých evangeliků a Starý zákon představuje tři čtvrtiny jejího textu. Už z toho je jasné, že se mu při studiu teologie bude věnovat značná pozornost. Rozhodně to ale nebudou tři čtvrtiny celkové „pozornosti“ konkrétní studentky nebo studenta.

Evangelická teologie je ve své současné podobě vědeckým oborem, který se věnuje křesťanské víře, jejím předpokladům a jejím projevům. Za své současné uspořádání vděčí osvícenským reformám na německých univerzitách v prvním desetiletí 19. století. Evangelická církev je přesvědčena, že taková průprava je nezbytná pro práci evangelického kazatele. Nakolik je to průprava dostatečná, o tom je třeba vést rozhovor, do něhož by se měl zapojit také Spolek evangelických kazatelů a všichni, komu na přípravě kazatelů záleží. Na zájemce o studium zde čekají kromě Bible také dějiny církve, systematická teologie, etika, filozofie, religionistika a praktická teologie.

Co čeká na zájemce o studium evangelické teologie přímo na katedře Starého zákona?

Především studium cizích, zčásti mrtvých jazyků. Pro Starý zákon je to biblická hebrejšтина (vyučuje se ve druhém ročníku), ale také řečtina (vyučuje se hned z kraje studia). Studenti během prvních dvou let musejí navíc zvládnout i latinu a zkoušku z moderního jazyka. Po dvou semestrech studia jazyka následuje semestr kurzorické četby. Začínající student si tak může připadat spíše jako na jazykové škole. Zkušenost babylonského zmatení jazyků kombinovaná se záplavou gramatických tabulek a slovíček ale není marná. Hebrejštinu a řečtinu upotřebí kazatel při výkladu Bible. Moderní jazyk je nezbytností, protože v češtině stále vychází jen zlomek teologické literatury.

Ale i ten, kdo se na kazatelnu nechystá, může během prvních let na fakultě udělat zkušenost s tím, jak je naše myšlení zasazeno v jazyce. O vě-

cech kolem nás neplatí, že by prostě byly, spíše jsou tak, jak jsme o nich zvyklí mluvit. Takže si právě prostřednictvím hebrejštiny lze jako v zrcadle uvědomit, i jak funguje mateřský jazyk.

Vlastní studium Starého zákona začíná „praktickou znalostí Starého zákona“, předmětem, v němž se má student podrobně seznámit se Starým zákonem tak, jak se člověku sám podává. Předmět tak trochu supluje někdejší písmáctví, vyučuje, co kde v Bibli je a jak spolu různá témata navzájem souvisejí.

Další předmět, „literární úvod“, dál přemýšlí o jazykových vlastnostech Bible: nejde už jen o časování sloves, ale o zákonitosti žánrů, které jsou v Bibli použity. S ostatními literaturami starověku má totiž Bible mnoho společného, a i když teology zajímá ze všeho nejvíc to, co je pouze její vlastní, vychutnají to právě až tehdy, když vědí, co je normální.

Předmět „dobové pozadí Starého zákona“ je kombinací dějepisu a zeměpisu Bible. Kromě přehledu o říších a epochách, které se Bible týkají, poskytuje informace o současných archeologických hypotézách, které často líčí dějiny starověkého Blízkého východu značně jinak než Bible.

Po těchto dvou analytických předmětech studium uzavírají dva předměty, při nichž má student uplatnit vše, co se až dosud naučil: při „exegezi“ se učí s uplatněním všech dosud osvojených dovedností vykládat konkrétní biblický text.

V předmětu „teologie Starého zákona“ se zabývá otázkou, zda lze formulovat některá souhrnná biblická stanoviska k jednotlivým otázkám. Čím pokročilejší fáze studia, tím větší váha spočívá na seminárním způsobu studia. Seminář je dílnou, v níž se studenti společně s vyučujícím věnují nějakému tématu, připravují si výklad a formulují závěry.

Stejně jako na jiných vysokých školách v Evropě, zavedlo se i v případě evangelické teologie ►

rozdělení na bakalářské (první tři roky) a magisterské studium (čtvrtý a pátý rok studia). Výhodou tohoto systému je, že po třech letech studia může student odejít s titulem Bc. Nevýhodou je, že tak pozná právě jen ony analytické předměty bez exegeze a bez teologie Starého zákona.

ETF nabízí také pokračující tříleté doktorské studium biblické teologie. Zde pak již téma závisí na specifickém zájmu studenta.

Další starozákonní bádání

Starozákonní bádání na ETF vyznačují od dob první republiky jména Slavomila Daňka, po válce pak Miloše Biče a Jana Hellera. V současné době vede katedru Martin Prudký, jako odborní asistenti zde působí Filip Čapek a Petr Sláma, jako vědečtí pracovníci Jan Dušek, Jan Rückl a někteří další. Ke společným tématům tohoto týmu patří kromě pozornosti jednotlivým biblickým místům zejména otázka biblického kánonu a jeho významu pro výklad Bible, ale také to, jaký má pro výklad Bible význam historie, jaké jsou šance a jaká úskalí celostních teologií Starého zákona, jak Starý zákon vykládají Židé a jak – v době postmoderny – křesťané.

Aramejskou stopu ve starověku sleduje Jan Dušek. Novinkou, kterou do hry vnesl Filip Čapek, je přímý kontakt se současnou izraelskou archeologií, v létě 2013 pojedje pod jeho vedením do Izraele již druhá výprava vyučujících a studentů.

Tým starozákonní katedry se spolu s novozákonníky a s kolegy z Akademie věd, z filozofické fakulty a z katolických teologických fakult v Praze a v Olomouci podílí od roku 2012 na práci mezioborového centra excelence, nazvaného Historie a interpretace Bible a financovaného Grantovou agenturou ČR. Sedmiletý grant, za který odpovídá Jan Dušek, umožňuje zaměstnat vědecké pracovníky, pořídit knihy i studijní pomůcky, pozvat některé odborníky a podniknout zahraniční cesty. Vedle specifických monografií by v jeho rámci mělo vzniknout několik biblických komentářů (ke knihám Gn, Ex, Kaz, 1 a 2Kr). Jeho udělení je pro fakultu nespornou ctí a výzvou. Vzhledem k situaci financování vysokého školství však tento grant neznamená nijak závratné navýšení prostředků na bádání, ale spíše jeho umožnění vůbec. I tak lze hovořit o sedmi tučných létech – a doufat, že budou české bibliotice k dobrému.

Petr Sláma

Vrcholným zážitkem byl nedělní koncert

20. sbormistrovský kurz v Bystřici pod Hostýnem

V polovině listopadu proběhl jubilejní 20. sbormistrovský kurz ve středisku Sola Gratia v Bystřici pod Hostýnem. Celkem se sešlo 69 účastníků z různých koutů České republiky, včetně nás studentů Semináře pro církevní hudbu Evangelické akademie (SCHEA).

Někteří z nás okusili to právě sbormistrovské „menu“ v hudební podobě poprvé. Přednášejícím byl tentokrát celocírkevní kantor Ladislav Moravetz, kterého fyzicky i hudebně doprovázela jeho manželka Ester. Počínaje pátečním večerem

až do nedělního oběda nepřetržitě zněly sálem kaple v Sola Gratia hlasy všech účastníků kurzu připravujících se na nedělní koncert. Byla jsem ohromena tím, v jak krátké době se povedlo nacvičit všechny skladby v téměř sedmdesátičlenném pěveckém uskupení. V okamžiku, kdy hudební těleso začalo uvadat vyčerpáním, vytáhl Ladislav Moravetz z rukávu pár vtipných hudebních historek a ty opět nastartovaly upadající elán. Vrcholným zážitkem celého kurzu byl nedělní koncert v kostele sv. Jiljí v Bystřici

pod Hostýnem. Zde zazněly skladby autorů z různých období (Palestrina, Goudimel, Halmos, Pololáník, Pavlica, Moravetz). Příležitost dirigovat dostali i studenti semináře SCHEA. Tato mimořádná zkušenost v přípravě na budoucí kantorskou službu v naší církvi byla pro nás velkým přínosem.

Pod taktovkou Ladislava Moravetze zazněla poprvé jeho skladba *Missa subhostinensis - Podhostýnská mše*. Pět částí tohoto monumentálního díla pro varhany a pěvecký sbor doslova prozářilo atmosféru celého koncertního programu. Svátečního slova se ujal farář Daniel Heller

a přímělnou modlitbou posloužil Lubomír Kabíček. Jiří Pavlica, který byl hostem celého koncertního vystoupení, koncert uzavřel *Velkomoravským chorálem*. Podle skromných odhadů hostil při této koncertní příležitosti kostel sv. Jiljí přes čtyři sta návštěvníků, z nichž bezmála stovku tvořili účinkující.

Nejen mně, ale i ostatním účastníkům kurzu zněly hlavou chóry a skladby minimálně tři dny. Ráda bych poděkovala především Ladislavovi za naprosto úchvatný zážitek z celého kurzu, který mě utvrdil v tom, že kvalitní hudba v naší církvi má opravdu smysl. **Jana Sušilová** (redakčně upraveno)

Změny ústředí církve

Poděkování vedoucí tajemnici ÚCK Lydii Gallusové

V úterý 22. ledna se synodní rada na závěr svého pravidelného zasedání rozloučila s vedoucí tajemnicí ústřední církevní kanceláře Lydií Gallusovou, která svoji práci ukončila k poslednímu lednu tohoto roku. Závěrečný pracovní den se s ní rozloučili zpěvem u dveří kanceláře a dárkem také všichni pracovníci ústřední kanceláře, kterým šéfovala téměř čtyři roky.

Synodní senior Joel Ruml poděkoval Lydii Gallusové za nelehkou práci a vzpomněl na situaci krátce po jejím nástupu do funkce v roce 2008, kdy musela mj. řešit defraudaci vysoké finanční částky. „Za dobu jejího působení prošla organizace kanceláře a práce v ní zásadními změnami k lepšímu,“ řekl Joel Ruml. Stranou nezůstala ani zmínka o úspěšných organizačně-právních změnách v ÚCK.

Odcházející vedoucí tajemnice rovněž poděkovala za spolupráci v uplynulých letech ►

a netajila se s tím, že se těší na volný čas, který bude moci věnovat vnoučatům a svým koníčkům. „Přejeme Lydii Gallusové, aby ji do dalšího života provázelo Boží požehnání, dostatek sil, zdraví a radost z věcí, na které v době pravidelného dojíždění z Brna do Prahy neměla příliš času,“ řekl na závěr Joel Ruml.

Na pozici vedoucího tajemníka ÚCK nastoupil Martin Kocanda

Od 1. ledna potkáváme v ústředí církve Martina Kocandu, který nastoupil na základě výběrového řízení ve funkci vedoucího tajemníka ÚCK. Po celý leden spolupracoval s odcházející vedoucí tajemnicí Lydií Gallusovou, která mu postupně předávala agendu. Na provozní schůzi začátkem

ledna se představil všem pracovníkům ÚCK a vyslovil naději a přání hladké spolupráce se všemi odděleními.

PhDr. Martin Kocanda (1974) vystudoval teologii, speciální pedagogiku a práva. Byl kazatelem Bratrské jednoty baptistů, od roku 2000 je členem a kazatelem ČCE. Patnáct let působil ve věznicích, nejprve jako dobrovolník Vězeňské duchovenské péče a posléze jako jeden z prvních tří vězeňských kaplanů. Později pracoval jako právník ve Věznici Pardubice a následně jako vrchní ředitel kanceláře na generálním ředitelství Vězeňské služby v Praze. Nadále je činný pedagogicky a působí ve Vězeňské duchovenské péči.

DaZ

ROZHOVOR s Tabitou Landovou

Liturgický bohoslužebný život v Jednotě bratrské

Neprobádané pole probouzí zvědavost

Tabita Landová (1978) vystudovala obor „evangelická teologie“ na Evangelické teologické fakultě UK, kde též absolvovala doktorské studium. Po ročním vikariátu ve sboru ČCE v Nymburce působila čtyři roky jako farářka ČCE v Liberci. V roce 2010 odešla na mateřskou dovolenou

a s manželem se přestěhovali do Prahy, kde se stala členkou jarovského sboru. Má dvouletého syna Theodora. V současné době pracuje jako vědecká pracovníce na ETF UK a dokončuje knížku o liturgickém životě staré Jednoty bratrské.

Zabýváš se liturgickým životem Jednoty bratrské. Co tě k tomu tématu přivedlo?

Byla to především debata o liturgické podobě bohoslužeb, která v naší církvi probíhá již zhruba deset let. Reakce na setkání s jinakostí v oblasti liturgie jsou přitom různorodé. Zatímco někteří faráři a věřící je přijímají jako inspiraci k zamyšlení nad vlastní podobou bohoslužeb a k určitým změnám, jiní je vnímají spíše jako ohrožení vlastní identity. Ty obavy do určité míry chápu, protože účastník bohoslužby potřebuje mít stále, opakující se formy. Ty mu umožňují, aby se v dění orientoval a rozuměl mu.

Jak se ty sama stavíš k liturgickým inovacím?

Domnívám se, že reflexe liturgické podoby bohoslužeb je velmi potřebná. Je třeba promýšlet, co při bohoslužbách děláme, jaký to má význam a jestli to nelze udělat lépe, srozumitelněji, názorněji. Je důležité vědět, že bohoslužby mají nějakou strukturu a že každý jejich prvek (od písní a modliteb přes čtení až po jednotlivé části večere Páně) má v té struktuře svou funkci. Když něco v té struktuře změním či přehodíme, může se posunout i význam jejích jednotlivých částí. Proto by liturgické inovace měly být prováděny s pečlivým rozvážením všech okolností a důsledků a samozřejmě v rozhovoru se staršovstvem a sborem.

Jak ses od těchto současných otázek dostala až k bratrské liturgii v 16. století?

K pochopení současné podoby bohoslužeb je důležité znát jejich dějiny a tradici. ČCE se hlásí – vedle konfese reformované, luterské a české – také k bratrskému vyznání. Jaký vůbec byl bohoslužebný život Jednoty bratrské, se však moc neví. Dosud panovaly spíše mlhavé představy, že velmi jednoduchý a prostý, podobně jako v případě radikálních husitů, táborů. Více se jím teologové nezabývali. Ve mně to neprobádané pole probudilo zvědavost, a tak jsem se pustila do projektu, ve kterém se pokouším liturgický život staré Jednoty zrekonstruovat.

Z čeho při tom vycházíš?

Východiskem jsou pro mě především staré tisky bratrských agend z 16. a počátku 17. století. Nejvýznamnějším dílem mezi nimi, díky své

hloubce i šíři záběru, je spis *Zprávy kněžské* od vynikajícího bratrského teologa Lukáše Pražského († 1528). Obsahuje teologické pojednání k sedmi svátostem, které Jednota v té době ještě držela, a příslušné liturgické formuláře. Také samozřejmě přihlížím k dalším spisům z té doby, kancionálům, rejstříkům písní a perikop, překladům Písma, postilám a církevním řádům.

Dají se v pojetí liturgie v Jednotě bratrské vysledovat určitá odlišná období? Pokud ano, mohla bys je stručně charakterizovat?

Ano, bohoslužby v Jednotě bratrské měnily v průběhu 15. až 17. století svou tvář. V počátcích byly bohoslužby a svátosti hodně improvizované, neměly jednu pevně danou formu.

Na počátku 16. století došlo k zásadní liturgické reformě, kterou inicioval již zmíněný Lukáš Pražský. Sjednotil dosud roztříštěné formy a vydal sjednocené liturgické pořádky tiskem. Zavedl také užívání starocírkevních perikop jako základu kázání v průběhu celého církevního roku, svěcení svátků (včetně svátků některých svatých!) a dodržování postů. Proti jeho reformám se někteří členové Jednoty bouřili, protože se podobaly římskokatolickým zvyklostem. Lukáš je naopak hájil tím, že není nutné odmítat všechno římské, pokud je to v dobrém souladu s Písmem.

Byli teologové Jednoty bratrské v kontaktu se zahraničím? Je možno určit vlivy, které jejich myšlení formovaly?

Ano, po smrti Lukáše Pražského se Jednota bratrská otevřela vlivům luterství a více než dvě desetiletí z něho výrazně čerpala. Vydávala překlady Lutherových spisů, opustila učení o sedmi svátostech, přestala provádět překřtívání nově přistupujících členů. Ve druhé polovině 16. století se více orientovala na reformovanou teologii, která jí byla blízká svým pojetím svátostí a důrazem na kázeň. Stopy kalvinismu lze objevit také v bratrských agendách té doby. V posledních dvou desetiletích před Bílou horou pak došlo ke sblížení s domácími utrakvisty, z jejichž Agendy české Jednota přebírala dokonce celé pasáže.

Co se stalo s liturgickým dědictvím Jednoty bratrské po Bílé hoře? Přežívala nějak

u našich pobělohorských exulantů či u tajných nekatolíků 17. a 18. století na našem území?

Pobělohorští exulanti na liturgické dědictví Jednoty navázali jak v oblasti církevních řádů, tak v oblasti liturgických forem a písňového repertoáru. Komenský vydal roku 1632 v Lešně *Řád církevní* z roku 1616 a roku 1659 v Amsterodamu *Kancionál*, který navazoval na vydání bratrských kancionálů z let 1615 a 1618. Dále je známo, že velkou oblibu mezi exulanty a tajnými evangelíky v Čechách a na Moravě získal praktický návod ke konání domácích pobožností od bratrského biskupa Matouše Konečného *Kazatel domovní* z roku 1618. Zejména v případě tajných nekatolíků v našich zemích byly totiž domácnosti jediným prostorem k pěstování zbožnosti. Liturgické formy určené pro veřejná shromáždění v kostele pochopitelně ustoupily do pozadí.

Dají se ozvuky teologie i liturgické praxe Jednoty bratrské vysledovat u českých evangelíků i v době potoleranční?

Po tolerančním patentu Jednota bratrská sice nepatřila k tolerovaným konfesím, avšak jejími liturgickými formuláři se inspirovala Evangelická reformovaná církev v Čechách a na Moravě. Pro její potřeby byly roku 1869 vydány bratrské agendy k večeři Páně, křtu a sňatku z roku 1612. Upravený text bratrského formuláře k večeři Páně byl dokonce otištěn v rámci reformované agendy z roku 1881 jako jedna ze dvou variant bohoslužebného pořádku.

A jak je tomu s dědictvím Jednoty bratrské u dnešních evangelíků?

Bratrská tradice se asi nejvíce promítla do našeho *Evangelického zpěvníku*. Nalezneme v něm velké množství krásných, ale i náročných písní od Lukáše Pražského, Jana Blahoslava, Jana Augusty, Jana Amose Komenského a dalších autorů. Ve skládání písní a vydávání kancionálů byli bratři mistry. Ale i v oblasti liturgických pořádků lze najít stopy bratrské tradice. Kdybychom si před sebe vzali dnešní *Agendu ČCE* z let 1983 a 1988 a důkladně prozkoumali její texty, zjistili bychom, že některé formulace (například při večeři Páně nebo při konfirmaci) také vycházejí ze starých bratrských formulářů. Někteří autoři Agendy, předně prof. Josef Smolík, je znali a inspirovali se jimi.

Může být poznání liturgického života Jednoty bratrské inspirativní i pro dnešní Českobratrskou církev evangelickou?

Domnívám se, že ano, a to hned v několika ohledech. Jednota bratrská do hloubky promýšlela svou bohoslužbu a slavení svátostí a dbala o odpovídající liturgické formuláře. Ačkoli si vážila vlastní tradice, dokázala být sebekritická a ekleziologicky otevřená vůči tradicím jiných církví. Poměrně překvapivě také je, jak pečlivě Jednota dbala o vnější aspekty bohoslužby a vysluhování svátostí. Promýšlela smysl vnějších úkonů, jako bylo například lámání chleba při recitaci slov ustanovení, postoj věřících při přijímání anebo vzkládání rukou při ordinaci a konfirmaci. To jsou věci, které nám někdy unikají, protože se primárně soustředíme na verbální složku bohoslužeb. Avšak také bohoslužebný prostor, předměty, symboly a pohyby při liturgii silně ovlivňují naše vnímání a my je nějakým způsobem interpretujeme. To by měli tvůrci bohoslužby vědět a pracovat s tím.

Současně však Jednota nikdy neztratila ze zřetele skutečnost, že všechny liturgické úkony, kázání i vysluhování svátostí, mají jen „služebnou“ povahu. Jsou to nástroje, které slouží našemu spasení. O ně se však zasloužil Kristus. Jeho smrt na kříži a vzkříšení jsou pro naše spasení tou jedinou „podstatnou věcí“. Proto máme mít na paměti, čemu naše bohoslužby a další obřady vlastně slouží.

Ptal se **Jan Šulc**

(převzato z časopisu jarovského sboru Kočka)

Prospějí církevní restituce, nebo uškodí?

Co vidíte pozitivního či negativního na prosazení zákona o majetkovém vyrovnání státu s církvemi a náboženskými společnostmi? Přispěje zákon ke svobodné práci církví, k uklidnění ve společnosti a zvládnou církve změnu podmínek, které byly nastaveny komunistickým režimem po roce 1948?

Martin Fendrych

komentátor časopisu Týden

Nejprve expozice: ten zákon poslanci přijali 23 let po sametové revoluci. Nebo přesně řečeno, ten zákon se teprve takto pozdě rozhodli politici protlačit.

Kdyby se stát dokázal s církvemi vyrovnat dejme tomu do pěti let po roce 1989, zřejmě by to veřejnost brala jako samozřejmost a „církevní restituce“ by nevyvolaly takový odpor většiny veřejnosti. Jenže tehdejší politici takový zájem neměli, nejen u komunisty zabaveného majetku nechali věci být. Zřejmě záměrně.

Negativa pozdního přijetí jsou zřejmé. Zem nezažívá dobrou ekonomickou dobu. Jsme neustále přesvědčováni, že smyslem života je ekonomický růst, to je dnešní Moloch na druhou. Jenže místo růstu přichází ekonomické zakrsání. Zdražuje se všechno a rapidně, zvyšují se daně, lidé mají méně na útratu, větší strach o budoucnost.

V takové době a se skoro čtvrt stoletým odstupem od převratu, od pádu bolševického režimu, byl náhle a dost nečekaně odhlasován Senátem vrácený zákon o nápravě některých majetkových křivd... Nekřesťané, nevěřící, ale i některé ženy a muži v církvích, to vnímají jako novou křivdu: teď, když nám vláda utahuje opasky, pošle 134 miliard církvím, které tvrdí, že mají žít v chudobě...

Církev, kterých se vyrovnání týká, jsou poškozeny, vyvolávají odpor. Ten souvisí ještě s jednou okolností. Vláda nejen není oblíbená, ale obecně není považována za poctivou. Je masivně podezírána ze spojení s všelijakými šejdiři, kteří mají díky konexím snadný přístup ke státním zakázkám a ještě své služby předražují. Neustále se mluví i píše o ukradených stamiliardách. A ta samá vláda náhle protlačí „církevní restituce“.

Negativní dopad má i to, že církve dojdou jakés takés majetkové spravedlnosti, ale mnoho jednotlivců, soukromníků, rodin stále ještě svoje majetky nebo náhrady za ně nedostalo. Církve je jako by předběhnou. Ani to nebude oduštěno.

Pokud k nim skutečně dojde, dvě věci budou dobré. První: stát nemá držet zcizené majetky. Ani desítky let poté, co byly zcizeny. Z pohledu práva je vyrovnání s církvemi v pořádku. ►

(Nehodnoťme techniku věci.) Druhé pozitivum: mnoho majetku leželo nesmyslně 23 let ladem. Nebyl jasný vlastník, nedalo se s ním hnout. Pokud zákon začne skutečně platit, pak se majetky odblokují a začnou zase sloužit svému účelu.

Věřme, že církve majetku i peněz využijí ne pro sebe, ale pro potřebné.

Pavel Černý

*kazatel Církve bratrské v Praze
a emeritní předseda Rady církve
bratrské a Ekumenické rady církví*

Na vyrovnání státu s církvemi je možné se dívat z různých perspektiv a úhlů. Jedním pohledem je otázka spravedlnosti. To, co bylo ukradeno, má být vráceno. Je mi velmi líto, že politická

a mediální masáž deformuje pojetí spravedlnosti. Nejen církve, ale všichni okradení mají dostat to, co jim patřilo. Pokud nebudeme akcentovat důraz na spravedlnost, těžce se provinujeme na současné generaci i na generacích dalších. Zpochybňování vrácení ukradeného je těžkým morálním selháním, které úmyslně rozmazává hranice spravedlnosti a učí další lidi, že je možné beztravně krást a loupit. Církve se velkoryse vzdávají asi dvou třetin majetku a vrací se jim pouze třetina ukradeného. Církve nepožadují za šedesátileté zadržování majetku odškodnění.

Vyrovnání státu s církvemi je určitým zmírněním křivd z doby vlády komunismu. Je to gesto, které naznačuje, že se tehdejší režim zachoval hanebně, když likvidoval diakonie a charity, když zavíral do vězení a pronásledoval křesťany,

kteří sloužili druhým. Tzv. restituce konečně po dvaceti letech nesnadných jednání pomohou nastavit nové a transparentní vztahy mezi státem a církvemi, které je třeba postavit na základě modelu kooperace a nikoli finančního sepětí. Je směšné, když ti, kteří kradli, se starají o to, jestli církve budou umět s vráceným nakládat.

Pozitivem je také pomoc hospodářské situaci naší společnosti. Vyrovnání povede ke zrušení blokačního paragrafu, uvolní majetek po mnoho let ležící ladem a dá předpoklady k jeho využití. Vlastník vždy zachází s majetkem lépe než státní organizace. Uvolnění majetku povede k vytváření nových pracovních míst a bude prospěšné pro ekonomiku státu. O rozlomení komunistického zákona o hospodářském zabezpečení církví se jedná dvacet let. Návrhy se zabývaly vlády, ministerstva, ekonomové, politici, ale také i pracovníci církví na úkor svých jiných úkolů.

Je zřejmé, že je možné se na vyrovnání státu a církví dívat také pohledem negativním. Naše komplikované dějiny vyvolávají nejrůznější reminiscence. Středověká církev se často provinila hromaděním majetku, okázalou nádherou, která silně kontrastovala s chudobou mnohých. Silná rekatolizace pobělohorského období zasadila do našeho národa negativní hodnocení většinové církve a jejího sepětí s habsburskou monarchií. Ještě dnes mají lidé strach z bohaté a mocné církve. I když tyto obavy jsou v dnešní Evropě dost zbytečné, někteří je stále živí. Mediální obraz církve je velmi poničený. Dořešení restitucí kreditu nepřidá, ale také neubere. Důležité je, jak budou církve žít a sloužit společnosti po přechodu na samofinancování.

*Připravil **Bronislav Matulík***

(převzato z časopisu Brána 1/2013, str. 34, www.i-brana.cz)

OZNÁMENÍ

Drobné elektroopravy

Elektroinženýr v důchodu opraví téměř cokoliv. Vyhláška 50/78 Sb. Telefon 731 366 822.
Zn.: V Praze a blízkém okolí

Kolik dlužím své církvi?

Odluka církvi od státu je dobrá věc. Škoda, že jsme na ni museli tak dlouho čekat. Zajímalo by mě, kdy a jakým způsobem by k ní bylo došlo, nebýt komunistického puče v roce 1948. Snad by to církevní historikové dokázali zpětně odhadnout, pomohlo by nám to i ve strážlivém pohledu na naši ČCE, na její přítomnost i budoucnost.

Po finanční stránce jde o to, že musíme postupně přejít na samofinancování, neboli naučit se žít „za svoje“. Hodně budeme v příštích letech diskutovat o tom, jak z celocírkevních prostředků podporovat chudé, případně očividně (nebo jen zdánlivě) skomírající sbory – a také sbory nově vznikající. Některé velké a majetné sbory už dnes přispívají sborům, které nejsou, snad jen dočasně, schopné zaplatit povinný příspěvek do personálního fondu. Jak se bude tento příspěvek zvyšovat, je ovšem – realisticky uvažováno – nutno počítat s tím, že se bude muset řada sborů sloučit, protože kazatelských míst ubude.

Má-li být – v dohledné budoucnosti – každý sbor finančně sobestačný, musí se podstatně zvýšit obětavost členů, civilně řečeno platební morálka salárníků. Kolik máme po svých členech chtít?

Ve starém Izraeli platila povinnost desátků, kterou převzaly i některé současné církve. U nás žádné povinné členské příspěvky nejsou, pro neplacení saláru nikoho nevyklučujeme. Uvažuje se ale o tom, jakou částkou by měl řádný evangelík minimálně přispívat. Ta částka by měla být úměrná jeho příjmu a mělo by být morální povinností ji dodržovat. Mluví se o pěti procentech z příjmu.

Není ovšem pět procent jako pět procent! Pro manželský pár, který je bezdětný nebo má odrostlé děti, navíc bydlí ve vlastním a těší se dobrému zdraví, je to „norma“ snadno splnitelná, dáváme z nadbytku. Docela jinak jsou na tom rodiče čtyř dorůstajících dětí s průměrnými nebo podprůměrnými příjmy, kteří bydlí v nájmu, anebo ten, kdo žije sám a platí nájemné z jednoho důchodu. Snadno si domyslíme i jiné případy, kdy těch pět procent je opravdu problém, i když ještě nejde o ten pověstný vdovský čtyřák z evangelia.

V některých sborech je – pro povzbuzení štědrosti – zvykem zveřejňovat seznam členů, přičemž u každého je uvedena částka, kterou za poslední období, obvykle za rok, sboru přispěl. Je to bezpochyby účinný psychologický bič na skrbliky, a zároveň jakési pohlazení pro ty štědré.

Jsem proti. Jednak by mělo platit biblické „Nechť neví levice, co činí pravice“ – jednak se můžeme snadno dopustit zraňujícího zahanbení někoho, pro koho i stokoruna jsou peníze!

Na druhé straně myslím, že uveřejnění takového seznamu je dobrá věc – pokud jsou v něm vynechána jména. Každý člen pozná, který řádek seznamu je jeho (pokud to nepozná, sborový pokladník mu to ochotně sdělí), a může si srovnat svou štědrost se štědrostí ostatních. Může si dát tyto informace do souvislosti s povinným příspěvkem sboru do personálního fondu a s dalšími výdaji (režie, energie, příspěvky na charitu atd. – to vše by mělo být na nástěnce také přehledně uvedeno). Může se zamyslet nad tím, jak upraví svůj rozpočet v budoucnosti, až od něho bude další existence sboru vyžadovat podstatně více než v době současné.

Věřím, že je mnoho evangelíků, které dosavadní stav, kdy faráři byli placeni státem, demoralizoval. Situace odluky, kdy sbor je a stále více bude „náš podnik“, pozoruhodně povzbudí jejich aktivitu – možná budeme i překvapeni.

Pavel Říčan, www.pavelrican.cz

OZNÁMENÍ

Farní sbor ČCE v Nikolčicích nabízí do pronájmu faru

Samostatně stojící dům 4+1 s velkou zahradou. Vhodné pro rodinu s dětmi, která preferuje klidné prostředí venkova – není však podmínkou. Velmi dobrá dostupnost lékářů, škol i úřadů v nedalekých Hustopečích u Brna. Kontakt: kurátor J. Solníčka, 720 229 419.

Rozhovor o autismu

Kdysi Rain Man a dnes moderní diagnóza?

Není důležité, co si o vašem dítěti myslí ostatní

K rozhovoru s paní Perchtou Kazi Pátou jsme si sedly na zem. Kolem nás líně lezla želva, paní Pátá balila výrobky pro charitativní bazar a přitom se živě rozpovídala nejen o autismu a své nadaci Autismo MiMundo.

Máte tři děti, z nichž nejmladší má autismus. Co pro vás bylo v nejbližších týdnech po stanovení diagnózy nejtěžší?

Jednoznačně odchod manžela a otce mých dětí. Nebyla to diagnóza sama ani reakce okolí, ale to, že jsem zůstala prakticky na vše sama – bez partnerovy opory i bez financí.

Měl váš muž pocit, že nějakým způsobem selhal?

Nevím, on prostě dlouhodobě zastával názor, že postižené dítě bere zdravým sourozencům to, co potřebují, že narušuje jejich vývoj. Když se takové dítě narodilo jemu, byl to z jeho strany logický a pragmatický krok. Já sama jsem pocity selhání a chyby vůbec nepocítovala...

Dnes působíte velmi vyrovnaně, jak vnímáte reakce okolí? Setkáváte se s nepochopením či odmítnutím?

S tím nemám problém. Možná je to dáno mou povahou, ale zjistila jsem, že opravdu není důležité, co si o vás nebo vašem dítěti ostatní myslí. Samozřejmě se někdy snažím předejít konfliktním okamžikům na veřejnosti a Matýskovu situaci aspoň naznačím, ale ne vždy je na to čas a lidé to pochopí. Víím, že některým rodičům se stává, že lidé považují jejich dítě za nevychované či

rozmazené, ale já například vidím svou prioritu ve spokojenosti a zdravém vývoji svého syna. Tomu se snažím podřídit naše společné návštěvy restaurace a obchodů.

Můžete uvést nějaký příklad?

Jednou jsme třeba byli v restauraci, kde se Matyáš rozhodl jíst pod stolem. Panu číšníkovi se to moc nezamlouvalo, zprvu nás nechtěl ani obsloužit. Nakonec celou situaci pochopil a zvládli jsme ji všichni poměrně elegantně. Vyžaduje to ovšem trochu neodbytnosti. Někdy chtěl Matyáš zase přílohu na zvláštním talíři, jinak by to prostě nesnědl. Snažím se mu co nejlépe pomoci tak, aby mohl v tom našem světě fungovat.

Kde jste se naopak setkala s pozitivním přístupem, s něčím, co vás povzbudilo?

Určitě u Matýska ve školce. Když tam začal chodit, seznámila jsem rodiče s jeho diagnózou, nastínila jsem specifika a zvláštní potřeby, které Matyáš má. Bylo pro mne velice těžké postavit se před rodiče zdravých dětí a vykládat, že můj syn je jiný. Dolehla na mne ta samota, uvědomila jsem si bolest, opuštěnost. Přišlo mi, jako bych žebra-la... Ti rodiče se však zachovali úplně bezvadně.

Podpořili vás ve vaší snaze integrovat Matyáše do běžné školky?

Naprosto! Všichni chtěli pomoci, vysvětlovali dětem, ptali se mě ve školce, děti se o něj staraly. Rodiče si opravdu dali práci jim celou situaci vysvětlit. Děti pak Matýska braly mezi sebe – a dnes ve škole je to vlastně stejné. Často ho podporují,

řikají mu: „Jsi dobrej, dneska jsi hrál výborně!“ A přitom jsem si všimla, že mezi sebou se tak nechválí.

Takže integrace mu vlastně pomohla i přesto, že v období školky ještě vůbec nemluvil.

Ano, myslím si, že integrace je výborná věc pro všechny zúčastněné, nejen pro děti s postižením. V dnešní době se tolik hraje na materialismus, kdo má čeho víc, kdo dražší boty, a tady najednou děti vidí zranitelnost, vidí člověka, který potřebuje pomoc. Až se bojím, aby mi ho moc nerozmazlily.

AUTISMUS

je jednou z nejzávažnějších poruch dětského mentálního vývoje. Jedná se o vrozenou poruchu některých mozkových funkcí. Porucha vzniká na neurobiologickém podkladě. Důsledkem poruchy je, že dítě dobře nerozumí tomu, co vidí, slyší a prožívá. Duševní vývoj dítěte je kvůli tomuto handicapu narušen hlavně v oblasti komunikace, sociální interakce a představitosti. Autismus doprovázejí specifické vzorce chování. (www.autismus.cz)

Myslíte tím, že v nich Matyášova slabost vyvolává solidaritu?

Vzájemná pomoc určitě děti solidaritě učí. Myslím, že je to podobné jako s náboženstvím, které učí člověka jakési mravní odpovědnosti. Někteří rodiče jsou materiálně založení, hodně pracují a není moc prostor přemýšlet o duchovních hodnotách, ať je vnímáme v jakémkoliv smyslu. Spolužák, který potřebuje pomoc, pro děti může být novou zkušeností mezilidských vztahů. Někdy mi to připadá jako z pohádky Dařbuján a Pandrhola – ti, kteří žijí především pro materiální hodnoty, mají tendenci si všechno koupit – zaplatit třeba všechny doktory světa, aby dítě uzdravili. Až teprve později se dostávají ke zjištění, že svět funguje trochu jinak...

Jaké je vlastně dnes ve společnosti povědomí o autismu?

Myslím, že je u nás velmi dobré. Dřív lidé říkali: „jo, to je ten Rain Man,“ a dneska: „jo, to je ta moderní diagnóza.“ Už při stanovení diagnózy

AKTUALITY

Sto tisíc korun pro Zvonek

Benefiční koncert na podporu pražského střediska Diakonie Zvonek se konal na sklonku roku 2012 v prostorách Domova Sue Ryder v Praze 4. Mezi hosty nechyběly herečky Jana Bernášková, Michaela Maurerová nebo Nela Boudová, v bohatém kulturním programu vystoupilo vokální společenství Cantio, taneční studio AT Domino a také divadlo Zvonkohra, jehož ansámbl tvoří přímo klienti střediska.

Celkový výtěžek z benefičního koncertu činil 52 170 Kč a díky Nadaci Divoké husy byl zdvojnásoben. Děkujeme všem, kteří přišli a podpořili dobrou věc.

Středisko Diakonie Zvonek v Praze-Krči provozuje domov se zdravotním postižením, chráněné bydlení a centrum denních služeb. Klienty jsou převážně lidé se zdravotním postižením, kteří nechtějí nebo nemohou žít v domácím prostředí.

jsem na internetu sháněla vše, co bylo dostupné. Většinu pomůcek a komunikačních materiálů jsem si pak vyráběla sama – dnes je ráda sdílím s matkami v podobné situaci.

Tím se dostáváme k vaší nadaci Autismo MiMundo, která pomáhá v zemích Latinské Ameriky. Jak jste se k ní dostala?

Přes internet! Jednou jsem hledala nějaké informace a seznámila se na webu s matkou z Mexika, která se ocitla v podobné situaci, když ji opustil partner. Uvědomila jsem si, že situace v Latinské Americe je opravdu zoufalá. Začala jsem shánět sponzory, a dnes pomáháme formou hmotných i finančních darů. Nacházím v tom hodně vnitřní radosti.

To je na vás vidět, pomáháte opravdu s vášní!

S Matýskem se přede mnou otevřel jiný svět. Svět, kde není podstatné, kolik věcí sama přijímám – přejí si, líbí se mi, koupím si –, ale naopak kolik dávám dál – pozornosti, radosti, naděje, pomoci. Mám totiž nějak odpozorováno, že čím více dám dál, tím více jsem sama obohacena.

Kde jste se tomuto postoji naučila?

Mým životním vzorem byl děda, ten byl vždycky ochoten pomoci druhým. Dával, ale sám odměnu neočekával. I když, já odměnu vlastně dostávám... Matýsek mě, a vlastně všechny kolem sebe, velmi obohacuje. Je to čistá, bezelstná duše. Před časem se mi stalo, že jsem v kuchyni připravovala dětem večeři a Matyáš mne najednou objal a povídá:

„Maminko, já jsem tak rád, že jsem se ti mohl narodit. Víš, já jsem se strašně moc chtěl narodit v týhle rodině.“ Málem jsem upustila věci z ruky – to mi říká můj syn, který ještě před pár lety vůbec nemluvil! Pochopte, s takovým dítětem opravdu nemohu jinak než říct, že jsem velmi šťastná.

Diakonie ČČE pomáhá lidem s autismem ve svých střediscích v Praze, Soběslavi, Vrchlabí, Merklíně, Čáslavi, Uherském Hradišti nebo Kloboukách u Brna a také ve svých speciálních školách. Všechny kontakty najdete na www.diakonie.cz.

Pro některé rodiče postižených dětí to může znít trochu provokativně...

Ale já to tak skutečně vnímám, a dokonce vidím, že to ostatní často povzbuzuje a inspiruje. Proto tak ráda přijímám pozvání k přednáškám a podpoře neziskových organizací. Vždy mne těší, když mohu předat něco z toho, co jsem sama zažila. Možná je nějak geniálně shůry vymyšleno, že jsem do takové životní situace byla postavena právě já se svým temperamentem a přístupem k životu. Zdá se mi, že na každého je vloženo jen tolik, kolik unese.

To mi připadá velmi příhodné. Mnozí by na vašem místě možná propadli skepsi a vlastní bezmoci.

Díky Matýskově postižení jsem se potkala s tolika dobrými lidmi, kteří mě mnohokrát povzbudili a podpořili. Dnes mám zase radost, že mohu něco udělat já. Těší mne, když se druzí lidé

snaží pomoci. Často se stane, že někam přijdu se svým příběhem a ten lidi vytrhne z běžných věcí – kanceláře, telefonu, starostí, co nového si koupí... Moje situace tak přirozeně provokuje otázkou, jestli potřebujeme všechno to, čím se obklopujeme. Mnozí pak začnou sami kreativně vymýšlet, jak by se ještě dalo pomoci, a to mne opravdu fascinuje. Je úžasné, že jsme každý jiný a můžeme se zapojit tam, kde jsme, a tím, co umíme.

Dovětek

Zdá se, že paní Pátá je mladá žena, která stojí nohama pevně na zemi. Občas taky mrkne směrem vzhůru, aby zkontrolovala směr a intenzitu větru – a tomu záhy podřídí své další kroky. Pro své okolí je andělským poslem, ale nikoliv andělem. Už jste snad někdy slyšeli, že by andělé kouřili?

*Rozhovor připravila Adéla Muchová,
PR koordinátorka střediska Diakonie ČCE
v Praze-Stodůlkách.*

Postní sbírka na pomoc sirotkům v Etiopii

Diakonie ČCE – Středisko humanitární a rozvojové pomoci vyhlašuje již pátý ročník postní sbírky na podporu etiopských žen pečujících o sirotky, oběti epidemie AIDS. Sběrka je vyhlášena od 13. února do 29. března 2013.

Cílem projektu v Etiopii je pomoci rodinám na hranici přežití zajistit si základní dlouhodobou možnost obživy – učíme je se o sebe postarat a postavit se na vlastní nohy. Podporujeme rozvoj drobného hospodaření žen, které jim i dětem umožní trvale a nezávisle žít. Často to bývá chov ovcí, koz nebo slepic, prodej ovoce, zeleniny nebo obilí na trhu, pečení placek či provozování malého obchůdku. Za uplynulých pět let jsme pomohli již 130 rodinám na hranici přežití.

Podpořte náš projekt a umožněte dalším ženám zapojit se do programu. Svůj příspěvek můžete posílat na sbírkový účet 9371 9371/0300.

www.hrp.diakonie.cz

Plníme přání seniorům, zapojte se!

Pokud jste osoba s dřívějším datem narození nebo máte seniory mezi svými blízkými, formulujte přání, jež by vám udělalo radost, a přihlaste se do projektu „Plníme přání seniorům“. Tento projekt podporující aktivní život seniorů organizuje společnost Sodexo ve spolupráci s Diakonií ČCE.

Akce „Plníme přání seniorům“ má za cíl splnit přání, které by seniorům udělalo radost nebo pomohlo v tom, aby se jim žilo lépe. Svá přání zúčastnění senioři sami vyjádří – buď jako jednotlivci sami za sebe nebo jako skupina (několik lidí či přímo zařízení pro seniory). Přání vyhodnotí komise složená ze zástupců partnerských organizací a vybere nejméně třicet těch, na něž vyhlásí veřejnou sbírku. Výtěžek sbírky poté společnost Sodexo ještě zdvojnásobí.

Zapojení je velmi jednoduché, k formulaci přání lze kromě webového formuláře využít také obyčejný dopis, nebo dokonce pouhý telefonát na linku 233 113 435. Horním limitem na jedno přání je 40 tisíc korun u jednotlivců a 80 tisíc korun u zařízení pro seniory. Přání je třeba formulovat do 15. února 2013. Více na www.plnime-prani-seniorum.cz

Společnost SKANSKA pomohla splnit vánoční přání dětí z Diakonie

Tradiční předvánoční sbírka dáreků pro Diakonii ve společnosti SKANSKA letos přinesla novinku – vycházela přímo z přání, jež děti z několika diakonických středisek samy napsaly nebo namalovaly. Různorodých dětských přáníček se shromáždilo na dvě stovky. Stejný počet dáreků – splněných přání – pak těsně před vánoce udělal radost dětem v azylových domech, ve stacionářích pro děti s postižením nebo dalších zařízeních Diakonie ČCE po celé republice. Děkujeme za podporu!

ph

Zástupové Boží

„**M**ennyei seregek“ s podtitulem Psalmus 148 je divukrásná baladická píseň, v maďarském reformovaném zpěvníku patří k tzv. slavnostním prosbám. Zpracování žalmového textu do písňové formy provedl Bálint Balassa (také Balassi) zřejmě poté, co se seznámil s latinským přebásněním žalmu Felix sidera turba sedens domo, které po vzoru humanistických ód pořídil jeho současník, známý ženevský reformátor Theodore Beza. Píseň s původně čtrnácti slokami byla zařazena do rukopisné sbírky z roku 1589. Později byla vytištěna v různých privátních i církevních kancionálech 17. století, vydaných ve Vídni, Bardějově, Košicích, Levoči a na dalších místech Evropy, kde žilo a dodnes žije maďarské obyvatelstvo.

Neobyčejná poetika

Český překlad Jaromíra Plíška nám umožňuje proniknout do neobyčejné žalmové poetiky, okořeněné renesančním výrazivem východoevropské ražby. Slova 148. žalmu vybízejí nebe, zemi a všechno tvorstvo, aby oslavovalo Hospodina. Toto trojí rozdělení připomíná staroorientální obraz světa (nebe, země, podsvětí). Existuje zde analogie s *Onomastikonem* (dílem učení) egyptského mudrce Amenopenema, z čehož vyplývá, že Izraelité si osvojili některé motivy z egyptského mudrosloví, které pak využili ve službě k oslavě Hospodina.

Přestože izraelský lid od samého počátku svého vzniku chtěl uctívat Boha jinak, než svá božstva uctívali pohané, nežil v nějaké hudební izolaci od Mezopotámie, Fénicie a Egypta.

Silný prožitek z Boží blízkosti

Když malý člověk vyzývá nebe, obydlené Božími posly, hvězdy a jiná tělesa, živly, pozemské tvory,

aby chválily Hospodinovo jméno, dělá to proto, že člověk pocituje velkou radost, která chce tryskat ven. Je to vzácný vědomý silný prožitek Boží blízkosti, jímž je člověk ujištěn, že Bůh udržuje všechen svět, že svůj lid vyzdvihuje z ponížení a propůjčuje mu moc. Takové ujištění je nesené nadějí, má eschatologický dosah (Zj 5,13) a stává se písni vítězství oslavující obnovu Božího stvoření v novém nebi a nové zemi (Zj 21,1).

Vidina nebeských zástupů, jak ji uvádí první sloka písně, má také souvislost se slovy proroka Míkajáše, jenž měl tu čest vidět Boží slávu: „Viděl jsem Hospodina, sedícího na trůně. Všechnen nebeský zástup stál před ním zprava i zleva.“ (1 Kr 22,19). Úvodní tři sloky české verze končí imperativy, které evokují nekonečně stoupající tendenci: „vždycky oslavujte“ – „Pána vyvyšujte“ – „chvalte vždycky více“. Boží chvála má znít odevšad.

Premítání či rozjímání o stabilní Boží věčnosti dávalo mnohým lidem sílu, aby překonali všelijaké hrůzy, posloužilo mnohým jako duševní lék v těžkých dobách. V závěrečné sloce je vyzván také Boží lid, aby naplňoval důležité poselství a předával je „s důstojností“ dál.

Hudební souvislosti

Píseň má se zpívat „nyugodt beszéd“, tedy klidným hlasem, narativně. Césury v české verzi nemusí plnit roli dýchacích znamének (byť v maďarštině tuto úlohu mají), ale mají posloužit k volnějšímu přednesu a drobnějšímu členění frází. Písni však prospěje, když se nádechy dělají po dvou frázích. Nápěv písně je starobylý, v neobvyklém lidovém modu, jakýsi lidový „tonus peregrinus“ („cizí tón“, což v gregoriánském chorálu je modus, který se

Zástupové Boží

Poco rubato

Text: Jaromír Plišek podle maďarského orig.
Memyesi soropék: Balassa Bálint (1554-1594)
Nápěv: staromaďarský
Aut. Ladislav Moravetz, 31.12.2012

The image shows a musical score for the hymn 'Zástupové Boží'. It consists of two systems of music. The first system has a treble clef and a bass clef. The treble clef part is marked 'legato' and contains the lyrics '1. Zá-stu-po-vé Bo-ži, du-še šťast-né, čis-té, Bo-ha ne-bes-ké-ho,'. The bass clef part has a long note with a fermata. The second system also has a treble clef and a bass clef. The treble clef part contains the lyrics 'kte-ří stá-le zří-te, z ce-lé-ho jej srd-ce vždy-cky o-sla-vuj-te.' The bass clef part continues the accompaniment.

2. Vy andělé, kteří jej následujete,
vyvolení, kdo mu nablízku stojíte,
vy po všechny věky Pána vyvyšujte!
3. Jasná slunce záře, všeho světa svíce,
měsíce svit krásný, i hvězd na tisíce,
jméno jeho svaté chvalte vždycky více.
4. Neboť jenom on sám, tvůrce světa všeho,
na paměti vždy má úděl díla svého,
vzdor všem protivenstvím nevzdává se jeho.
5. Nuž tedy, vy svatí, služebníci Páně,
jemu nejmilejší lidé Boží, stále
čítejte s důstojností jeho jméno známé.

odchyluje od regulérních tónů), v němž převládá durové zabarvení, ale v závěru překvapivě melodická linka moduluje k jinému tonálnímu centru. S podobnými melodicko-harmonickými modely se můžeme setkat také v některých moravských písničkách. Taková modulace má emoční náboj, vyjadřuje jakési pohnutí. „To když člověk slyší, má pocit, že letí kamsi do vesmíru,“ říká Jura Farský, člen brněnského husovického sboru a dlouholetý hráč na basu. Zpracování písně vychází z harmonizace, kterou si povaha nápěvu žádá, je však obohacena přeznívajícím tónem (personance), které přináší neobvyklé zvukové zabarvení, aby akcentovaly nebeskou dimenzi, dominující v písni.

Ladislav Moravetz

Balassa Bálint (1554–1594)

byl renesanční básník a zakladatel moderní maďarské lyrické poezie. Byl polyglot, ovládal až osm jazyků, studoval v Německu a v Itálii. Psal nejen maďarsky, ale také slovensky, a dokonce i turecky. Měl vyspělou básnickou techniku, jeho hrdinské a náboženské básně patří k vrcholům renesanční lyriky. Prošel vojenským výcvikem, stal se oficírem. Žil hýřivý život, plný milostných afér. Bojoval proti Turkům, při obléhání Ostrihomu byl těžce zraněn, zasáhla jej rána z děla, která mu odtrhla obě nohy. Po třech dnech zemřel. Původně byl kalvinista, ale později konvertoval k římskokatolické víře.

PRO DĚTI: BIBLICKÝ ZVĚŘINEC

Osel**Sanitka se špičatýma ušima**

Houkání se přibližuje. Auta stojící v zácpě se snaží uhnout stranou. Něco se stalo, potřebuje projet sanitka. Anežka s maminkou čekají na chodníku. Proč jsou některé sanitky žluté a některé bílé? Ptá se Anežka. Tahle byla žlutá.

Většinou ty, co houkají, jsou žluté. Aby byly víc vidět.

Kam jede? Mám strach, že se někomu něco stalo. Kdo ji zavolal?

Anežka má jednu otázku za druhou.

Jak to bylo, když nebyla auta? Jak to bylo, když nebyl telefon?

A co když je člověk sám?

Bohužel, někdy je člověk sám.

Tak jednoho nešťastníka kdysi dávno předpadli na cestě lupiči. Šel z Jeruzaléma do Jericha. Zbili ho, sebrali mu všechny věci a nechali ho ležet.

Naštěstí šel někdo kolem. Ale nepomohl mu.

Naštěstí šel někdo další. Ale taky mu nepomohl.

Až ten třetí. Cizinec ze Samařska. Od toho už pomoc ani nečekal.

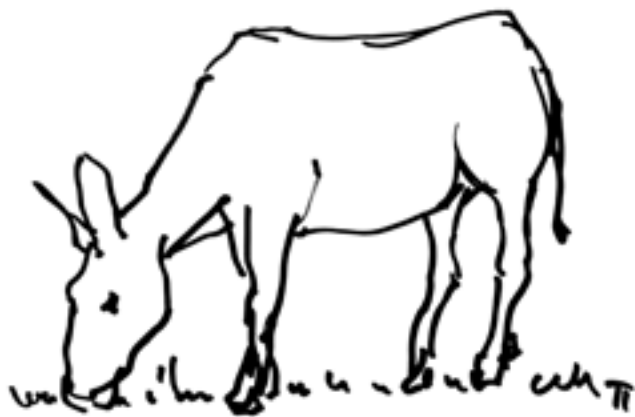
Ale právě on zastavil. Nemůže tady toho člověka nechat ležet. Je tak sám a za chvíli by umřel.

Přišel blíž, prohlédl zranění, ošetřil je olejem a vínem, obvázal. Ale to bylo málo, člověka je potřeba někam odvézt.

Naštěstí měl ten cizinec s sebou zvíře. Osla nebo mezka, v Bibli kralické píšou, že to bylo hovado. A na tohle hovado zraněného naložil a odvezl do hospody, kde se o něj mohli postarat.

Bylo to štěstí. Že se objevil člověk, že mu bylo líto druhého člověka, že byl ochotný pomoci. A bylo štěstí, že u toho byl i ten osel. Takový osel či hovado se někdy hodí a pomůže zachránit život.

Takže. Kdyby se král Lávra kromě oslích uší vyznačoval ochotou nést břemena druhých, měli bychom se od něho čemu učit.

A Anežko, víš, že osel mluví ušima? Když je má svěšené, říká, že je unavený nebo ho prostě nebaví život. Jak měl asi postavené uši osel toho Samařana? (Můžeš to zkusit nakreslit.)

Pane Bože, děkujeme, že nás většinou někdo slyší, když potřebujeme pomoc. Ty nás slyšíš vždycky. Jsme rádi. Amen.

Osel v Bibli

Ve Středomoří je osel (či hovado nebo mezek) mnohde dosud nezbytným pomocníkem pro nošení nákladu.

A v Bibli není osel vždycky jen „němá tvář“. Oslice starozákonního Bileáma dokonce promluvila, když Bileám dlouho nechápal, co mu Pán Bůh chce říct. (Numeri 22)

Kromě nošení břemen nosil osel i lidi, podobně jako později a jen ty bohatší nosil kůň. Osla osedlal například Abraham, když se vydával na horu Mórija se svým synem Izákem.

Na oslici vjížděl do města král. Prorok Zacharjáš oznamuje příjezd spravedlivého krále na oslátku. Tak i Ježíš vjel do Jeruzaléma před velikonoce na oslátku.

Podle tradice měli osla Josef s Marií, když se šli dát zapsat do Betléma, a oslík byl pak i u Ježíšových jeslí, ale o tom se v Bibli nepíše.

Lenka Ridzoňová

V letošním roce se na této stránce chystáme uvádět stručná doporučení zajímavých knih, filmů, her či jiných věcí pro děti.

Tentokrát:

Kniha Oslovi německých autorů Adelheid Dahimene a Heide Stollinger. (Scientia, 2004)

Osel a oslice už jsou spolu dlouho, už jsou si navzájem okoukaní. Tak se osel vypraví za jinou... Ale zjistí, že se nikde jinde necítí doma, žádné jiné zvíře k němu „nepasuje“. Milé a hezké nejen pro děti. Třeba tip na dárek ke svatbě.

PRO TEOFILA

Co obnáší křesťanství?

Nikoli křesťanství, jehož obsah stručně shrnují encyklopedie náboženství, ale to, v němž člověk z křesťanské rodiny vyrůstá, a to, které na sebe člověk takříkajíc zvenčí bere spolu se křtem, i když to někdy zčásti zjistí až zpětně. Právě odpověď na takto položenou otázku se pokouší nabídnout knížka s mírně školometským titulem *ABC křesťanství*.

Zadání to není snadné, protože křesťanství se od počátku vyznačuje pestrostí forem a rozmanitostí názorů. Autor, David Winter, má však jako bývalý ředitel redakce náboženského vysílání BBC ty nejlepší předpoklady k tomu, aby se takového úkolu zhostil s úspěchem.

Na první pohled *ABC křesťanství* připomíná jednu z těch knih, které se nejprve prodávají za velké peníze a později jsou v nákupních centrech k máni za pakatel: křídový papír, bohatý obrazový doprovod, komponované dvoustrany, textu spíše méně nežli více. Ti, kteří mají odpor

ke knihám zvaným obrazovky, by se však neměli dát odradit: barevnost doprovodu je v tomto případě především způsobem, jak dovolit též obrazu vypovídat o barevnosti křesťanských tradic.

Na začátku každé dvojstrany nalezneme jakési základní postižení tématu. V našem českém světě, v němž křesťanství dávno není součástí běžné kultury, je důležité, že výklad nepředpokládá žádné předběžné znalosti: je srozumitelný pro toho, kdo o tématu slyší poprvé, ale může zaujmout i křesťanského repetenta. Pojetí je velkoryse ekumenické a mimořádným úspěchem knihy je to, že tato „všekřesťanskost“ obvykle nepůsobí rozbředle: to, na čem se většína křesťanů shodne, lze snad nakonec přece jen nějak vyjádřit. Rejstřík témat se nevyhýbá ani otázkám složitým a sporným: „svatým“ válkám, štěpení církví a vzniku sekt, a v poslední části vztahu křesťanství k problémům dnešního ▶

světa – válce, chudobě, rasismu či životnímu prostředí.

Po základním nástinu následuje mozaika problémů a situací, které se zvoleným tématem nějak souvisejí. Výmluvnější než dlouhý hovor o tom, kdo je a kdo není mučedník, je svědectví postav jako Dietrich Bonhoeffer či Maxmilián Kolbe. Jejich životní příběh to řekne lépe – a kdo

to či ono jméno slyší prvně, má hned podnět k dalšímu čtení.

Sympatickým rysem výkladu je to, že dává zaznít i pochybám a bere vážně „podvrtné“ otázky: proč Bůh nedělá dobré věci, aniž bychom ho o to žádali? proč modlitba nemůže některé věci změnit? není to nakonec jen berlička

neschopných? A co se mi líbí nejvíc, není na ně jen jedna vyčerpávající odpověď. Kniha podle mého soudu přesvědčivě ukazuje, že ke křesťanství patří též svobodný prostor, v němž se můžeme setkávat jako kropenatí bratři a sestry, a ještě se z toho těšit. Jak to vyslovuje ekumenické „krédo“ (s. 83): „V základních věcech – jedno. V nepodstatných věcech – svoboda. Ve všem pak – láska.“

Zvlášť šťastným dokladem této jednoty v rozmanitosti jsou klasické citáty biblických autorů, ale i neotřelé výroky významných postav dějin křesťanství. Za všechny bych uvedla jeden z oddílů Uctívání a bohoslužba: „Bible začíná stvořením a končí bohoslužbou. To je směr, kterým se máme ubírat. Člověk nalezne pokoj a smysl života, když bude uctívat toho, který ho stvořil“ (Michael Marshall).

Shrnuto a podtrženo: *ABC křesťanství* je křesťanství ke cti a neprohloupí sbor, který si knihu pořídí do sborové knihovny. Je to pozvání pro každého, kdo chce do křesťanství lépe proniknout a přitom nepřijímat hotové, jednoznačné pravdy.

Šárka Grauová

WINTER, David. *ABC křesťanství*.

Praha: Česká biblická společnost 2010. 128 s.

ISBN: 978-80-87287-05-7

Čas – máte čas?

V jednom kuse doháníme něco, co jsme zameškali

Jak rozvrhnout čas, abych za den stihla všechno, co chci i musím? A proč je vlastně time management také duchovní a ne jen organizační úkol? Jak se vyrovnat se změnami, které jednotlivá období lidského života přinášejí také pro lidského ducha?

Autoři Anselm Grün (benediktin) a Friedrich Assländer (manažer a poradce firem) ukazují v knize *Time management jako duchovní úkol*,

jak poznat své základní hodnoty a jak na nich postavit své zacházení s časem. Jak se naučit rozlišovat, co je podstatné a co vedlejší. Jak čas efektivně a zároveň moudře využít pro duchovní růst a spokojený život. Názvy kapitol jako Zvolnit tempo, Ora et labora a Praxe řízení sebe samého lákají ke čtení.

Po čtení sebekriticky přiznávám: vlastně mám čas na to, na co jej mít chci. A problém

netkví tolik v podmínkách, ve kterých žiji. Jednotlivým činnostem věnuji čas podle důležitosti, kterou jim přiřkládám. A často je pro mě něco velmi, velmi důležité, ale v praxi dané činnosti

(věci, člověku, modlitbě, Bohu) nevěnuji čas. Tak svým rozdělením času vlastně ukazuji, že pro mě to něco vlastně důležité není. Něco, co říkám, není v souladu s tím, co dělám. Večer jsem uštváná a vlastně jsem za celý den nic moc

neudělala. V jednom kuse pořád doháním něco, co jsem zameškala a vlastně je těch zameškaných věcí čím dál víc. Jak k tomu došlo, že se to tak stalo? A hlavně: co dělat, abych žila jinak, líp, v souladu s tím, co vím, že je dobré?

Máte-li to podobně a nechcete-li se nechat kolébat větami „nemám čas“ a „nemohu s tím nic dělat“, zkuste realizovat něco z toho, co píší autoři knihy *Time management*. Přestože je to náročné čtení a těžká realizace, je obojí možné a nakonec uspokojivé.

Čtení knihy zabere čas – získala jsem ale nečekaně čas na klidné přemýšlení, čas, který mi předtím dost scházel. A v tomto nalezeném čase jsem pak mohla v klidu přemýšlet, a vyjít ze své víry a na ní postavit svůj time management. K užitku mému a mému okolí.

Kateřina Fröhbauerová

ASSLÄNDER, Friedrich; GRÜN, Anselm.

Time management jako duchovní úkol.

Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010. 223 s.

OZNÁMENÍ

Levné ubytování pro členy církve v Krkonoších

Sbor Vrchlabí nabízí rekreační ubytování v 3+KK bytě na faře s kapacitou až osm osob s možností využití sborových prostor. Ceny za lůžko: 150 Kč dospělí / 100 Kč dítě + energie (plyn, voda, elektřina). V létě možnost ubytování skupin v místnosti s kuchyňkou (až 20 osob na zemi ve spacáku), ideální pro skupiny mládeže. Další informace na tel: 604 282 497, vrchlabi@evangnet.cz.

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve

Na besedu Růst, nerůst či udržitelný pokles? Na toto téma promluví v úterý 12. února 2013 v pří-

zemí kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49) Mgr. Tomáš Tožička, koordinátor kampaně Česko proti chudobě a projektů EDUCON Energie pro všechny do roku 2030 a Udržitelné technologie pro rozvoj. Začátek je v 17.30 hodin, předpokládaný konec do 19.15 hodin.

JNe

Historická společnost Veritas zve

Tématu Mapa Čech Mikuláše Klaudyána z roku 1518 bude věnován jarní seminář historické společnosti VERITAS. Přednášet bude Mgr. Miroslav Soukup. Seminář se uskuteční v Pardubicích v sobotu dne 16. března 2013 v 10 hodin v sálku na faře ČCE v Sladkovského ulici č. 638. Všichni zájemci jsou srdečně zváni. (K ulici Sladkovského jedou od nádraží trolejbusy č. 2 a 13. do stanice Třída Míru. Fara je šestý dům za evangelickým kostelem.)

LH

Fauste, Fauste...

S Michaelem Woidem jsem si loni poprvé vyměnil několik e-mailů, když byl na služební cestě v Indii. Škodovka se i tam rozhodla zavést systém, jaký používá u nás, a on jim ho spravuje. Celý ten pobyt byl jedna velká výzva. Po večerech si četl poezii a jednu dobu taky Goethova Fausta. S jeho nadáním na jazyky jak jinak než v originále. Tehdy jsem se dozvěděl, že máme něco společného. Zajímáme se s trochou nadsázky o magii postavenou na síle myšlenky – on jako informatik, já jako farář.

Hledali jsme souvislosti mezi logikou a událostí. „Na počátku bylo slovo, smysl, síla, čin...“ (J 1,1) Jak jen to přeložit? S filozofem Ladislavem Hejdánkem a doktorem Faustem se tehdy Michael nelibě pozastavil nad překladem tohoto počátečního verše Janova evangelia. Význam slova slovo je v češtině značně vyprázdněn. To cítíme všichni. Nestáčí ale dodat, že to slovo bylo u Boha a dokonce, že to slovo byl(-o) Bůh? Výše zmíněným kritikům překladu to nestačí. Jak jen to tedy mocně přemostit?

Je pravda, že jenom nakázat nelze ani počítačům, ani robotům, ani lidem. Z kazatelny také můžete neděli co neděli slyšet pravdu za pravdou, ale jenom pravdy a jejich slyšení nestačí. Ani Michaelova práce, ani moje svět nespasí. Ale už z toho

nejsme špatní, protože na počátku nebylo ledajaké slovo. Jeho smysl nás žene i přitahuje, dokonce láká. Nebylo ledajaké... Nakonec o člověka a automobily nejde. Toho, kdo se nad to nedokáže povznést, tím první verš Janova evangelia nepohne a může být humanitně i technicky vzdělán, jak chce. Buď mu varováním legenda: s původním Faustem to dopadlo špatně. Jakmile se někdo začne zajímat jen sám o sebe a své soukromí, začne se s ostatními nudit a nudí pak i je. Vezme ho dokonce čert.

Na počátku bylo Slovo, ze kterého všechno jest, skrze které všechno jest a pro které všechno jest. Slovo, které je první, odhaluje smysl, dává život, nedá se uvěznit ani se ho nedá zneužít. Není tedy ani bezvýznamné, ani nesmyslné, ani neživé, ani neosobní, ani nehybné. To nám jasně, užasle a pokorně říká Pavel v Listu do Říma: „Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty! Kdo poznal mysl Hospodinovu a kdo se stal jeho rádcem? Kdo mu něco dal, aby mu to on musel vrátit? Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno! Jemu buď sláva na věky. Amen.“ (Ř 11,33–36)

Adam Balcar

REDAKČNÍ RADA 2013

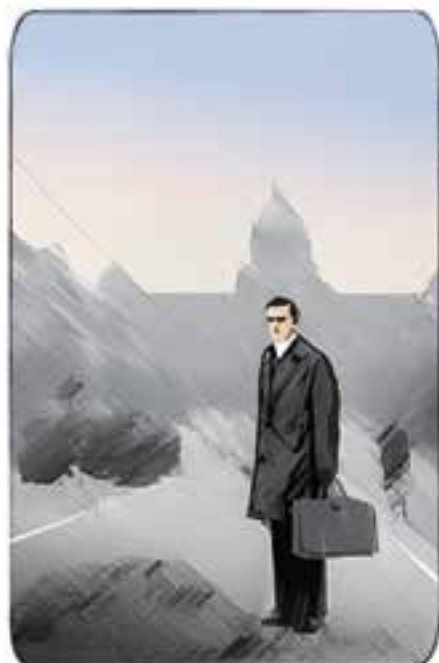
Milí čtenáři,
v letošním roce pro vás časopis připravuje redakční rada v tomto složení:
(zleva) Romana Čunderlíková, Jan Kirschner,

Šárka Grauová, Jana Plíšková, Gabriela Fraňková Malinová, Adam Balcar, Daniela Ženatá, Lenka Ridzoňová, Tomáš Pavelka, Pavel Hanych a Jiří Hoblík (na fotce chybí).

Jan Palach

Pochodeň č. 1

text: www.janpalach.cz
kreslí Kristian Malina

Z koleje, kde předtím napsal dopisy podepsané „Pochodeň č. 1“, odešel kolem jedenácti hodin. Do schránky hodil zmíněné dopisy a přidal pohlednici s pozdravem pro svého kamaráda. Jeden dopis si nechal v aktovce, kterou si vzal s sebou.

Pak si nakoupil dvě umělohmotné nádoby, do nichž si nechal v Čplátalově ulici načepovat benzin. S naplněnými nádobami zamířil rovnou pod rampu Národního muzea.

Pro svůj čin si vybral záměrně místo v centru Prahy, kde se po celý den nacházela řada lidí. Ke kašně přišel několik minut před třetí. Okolí Národního muzea vypadalo jinak než dříve. Budova muzea nebyla oddělena magistrálem, na náměstí jezdila tramvaj. Jedna ze zastávek byla hned vedle sochy sv. Václava.

Jan Palach si u zábradlí odlepil kabát a z aktovky vyndal lehátko s napsaným dětem, otevřel ji a dal si jí k obličej. Pak se u kašny polil benzínem a zapálil. Přeskočil zábradlí a probíhl směrem k pomníku sv. Václava. Mákem byl sražen projíždějící tramvají. Zřejmě proto zahrnul k Damu potravín.

Probíhl něho podruhé na vozovku a byl zde uhašen náhodnými svědky jejich kabáty. Na Palachovu výzvu otevřeli příslušníci aktovku a přečetli si jeho dopis.

Po několika minutách na místě zastavila sanitka, která jeela náhodou kolem.

Popálený mladík byl stále při vědomí. Sanitka jej nejprve převeze do nemocnice na Karlově náměstí. Zde vlak nebyl přijat a byl odeslán do Legátovy ulice, kde bylo oddělení na léčbu popálenin. Když jej odváheli do nemocničního pokoje, zdůrazňoval zdravotním sestřám, že není sebestačn, ale že se zapálil na protest, podobně jako buddhisté ve Vietnamu.

Již několik hodin po Palachově činu byla klinika obléžena novináři. Vedoucí oddělení popálenin se proto rozhodla uzavřít kliniku a návštěvu povolila pouze Palachově matce a bratrovi Jiřímu. Do pokoje nepustila ani vyšetřovatele veřejné bezpečnosti, kteří chtěli zjistit podrobnosti o jeho potenciálních následcích. Převzala pouze magnetofon, na který měla být nahrána jeho výpověď (textu přístroj však nebyl použit). Jan Palach trval na tom, že skupina skutečně existuje. Kdo jsou její členové, vlak odmítal vypovědět. Zdravotní stav Jana Palacha byl po celou dobu hospitalizace velmi kritický.

Počínání přitě

NAPADLO VÁS NĚKDY, ŽE BYSTE CHTĚLI

studovat teologii

NA UNIVERZITĚ KARLOVĚ?

Á VÍTE, ŽE SI TENHLE SEN MŮŽETE SPLNIT?

Pokud se chcete na křesťanskou víru podívat z širšího pohledu a zajímají vás důrazy různých církví, mohl by vás zaujmout obor

teologie křesťanských tradic

- bakalářské i magisterské studium
- široký rozhled po všech církevních tradicích
- dogmatika, liturgika, eklesiologie, homiletika a další teologické disciplíny
- organizace studia příznivá pro pracující nebo studující jiných VŠ
- pestré společenství studentů z různých křesťanských tradic
- studium zajišťované Evangelickou teologickou fakultou

Přihlášky ke studiu se přijímají
do 28. února

Další informace na webu
www.cespraha.cz nebo na e-mailu
machackova@etf.cuni.cz
či telefonů 221 988 626.

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

Chystáme:
V cyklu Profesionální svět
Učitel

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Gabriela Fraňková Malinová
členové: Adam Balcar, Romana Čunderlíková,
Šárka Grauová, Pavel Hanych, Jiří Hoblík,
Jan Kirschner, Tomáš Pavelka,
Jana Plíšková, Lenka Ridzoňová

NA OBÁLCE

Prince of Persia, jedna z prvních
počítačových her

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Redakční uzávěrka březnového
čísla je 17. 2. 2013
Vyhrazujeme si právo
nevyžádané příspěvky krátit.

DISTRIBUCE PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05 Praha 1,
tel.: 222 316 306,
e-mail: szp@diakoniecce.cz

TISKNE

M.I.B. production service s.r.o.,
Papírenská 1, 166 11 Praha, 6
(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x ročně,
jednotlivá čísla 25 Kč, předplatné 290 Kč,
do zahraničí 790 Kč.
Informace o předplatném
podá, objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce

ADRESA REDAKCE A ADMINISTRACE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz, sekce Publikace,
časopis Český bratr

www.ceskybratr.cz

ISSN 1211-6793